Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

PROJECTE 2833

SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT A EUROPA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A L´ÀREA MEDITERRÀNIA

País: DIVERSOS
Regió: PAÏSOS EN TRÀNSIT DELS MIGRANTS
Continent: ÀSIA / EUROPA
Realitzat per: FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

Data aprovació: 07/09/15
Període finançament: 15, 16

Estat del Projecte: Realitzant-se

FINANÇAMENT OBERT

SINOPSI

El Fons Català de Cooperació al Desenvolupament té oberta des de l'any 2013 una campanya de suport a la població afectada per la guerra civil a Síria (projecte 2579). Atenent a la gravetat de la situació creada aquests darrers mesos amb l'èxode massiu de refugiats cap a Europa i en resposta a la demanda de diversos municipis catalans, el dia 4 de setembre de 2015 el Fons Català va convocar una reunió amb els ajuntaments i ens locals socis del Fons, en la qual es va acordar una estratègia per a donar suport i acollir aquests refugiats.

En aquest sentit, el Fons Català, de manera coordinada amb les institucions catalanes i la ciutadania, i d'acord amb les necessitats identificades i peticions realitzades, proposa obrir una campanya de suport als refugiats centrada en quatre eixos:

Assistència en les rutes de fugida. Es tracta de necessitats bàsiques: alimentació, salut i higiene així com seguretat marítima. En aquest sentit, ja hi ha entitats que treballen en l'assistència bàsica en ruta. El Fons Català ha identificat ONG i agencies consolidades, verificables i amb prestigi que duen a terme aquestes tasques en ruta. La primera acció que caldria fer seria destinar recursos econòmics a aquestes entitats allà on manquin, ja que hi ha rutes que ja estan cobertes i en canvi n'hi ha d'altres que no. L'objectiu és garantir que els refugiats arribin allà on han d'arribar.

Suport als municipis de la ruta. A la ruta que emprenen els refugiats, els municipis estan tenint un rol molt actiu en acollir els refugiats que arriben als seus pavellons, escoles etc... perquè descansin, es rentin i puguin continuar el seu camí. Alguns d'aquests municipis es troben en països que estan vivint una situació complicada, com és el cas de Grècia. És per aquest motiu que els municipis catalans han de donar suport a aquests municipis ja que s'estan quedant sense recursos. D'altra banda, es poden crear canals de contacte de municipi català a municipi de la ruta i aprofitar en aquest sentit les

xarxes de ciutats de les quals el Fons Català forma part, com és el cas del CGLU (Ciutats i Governs Locals Units).

Planificació i gestió de l'acollida. L'acollida no és ni breu ni limitada en el temps i el refugiat està un temps sense tenir accés a drets. Planificar la gestió vol dir tenir en compte que alguns dels refugiats no tenen recursos econòmics, capacitat habitacional o recursos jurídics. S'ha de poder donar resposta a les necessitats logístiques i de serveis dels refugiats per poder-los acollir. En un termini mitjà s'ha d'abordar la qüestió de la integració dels refugiats i ha d'haver-hi un criteri de territorialització que la permeti. Durant molt de temps caldrà desplaçar al llarg del territori serveis jurídics i socials perquè els que arriben tenen necessitats especials i per això cal que els consells comarcals planifiquin la territorialització. D'aquí a 4-5 mesos arribaran molts refugiats i cal organitzar-se i coordinar-se per tal que hi hagi un dispositiu jurídic especial de tramitació de l'acollida del Govern central adequat, que en té la competència exclusiva.

Acollida a Catalunya. S'ha de tenir en compte com es farà la tramitació de l'acollida i la distribució en el territori, la qual ja haurà d'estar preparada, igual com s'haurà d'haver previst quines són les necessitats dels refugiats: serveis bàsics, habitatge, necessitats jurídiques etc...i haver preparat un dossier d'aquestes necessitats. Pel que fa al càlcul del nombre de refugiats que vindran, no cal fer càlculs al respecte sinó pensar a planificar bé l'acollida donant-los una vida digna d'acord a les capacitats dels municipis, sense deixar de banda la qüestió de la integració. Per això cal tenir implantat un dispositiu especial del Ministeri que permeti resoldre en hores les gestions administratives de la demanda d'asil.

Els recursos recollits en aquesta campanya es destinaran al desplegament d'aquests quatre eixos en funció de l'evolució de les necessitats de cada moment.

INSTITUCIONS QUE HI COL·LABOREN

AJUNTAMENT D'ABRERA
AJUNTAMENT D'ALCOVER
AJUNTAMENT D'ALMENAR
AJUNTAMENT D'ALPENS
AJUNTAMENT DE L'AMETLLA DEL VALLÈS
AJUNTAMENT D'ARGELAGUER
AJUNTAMENT D'ARTESA DE SEGRE
AJUNTAMENT DE BADIA DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE BANYOLES
AJUNTAMENT DE BARBERÀ DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE BARCELONA
AJUNTAMENT DE BEGUES
AJUNTAMENT DE BEGUR
AJUNTAMENT DE BEUDA
AJUNTAMENT DE LA BISBAL D'EMPORDÀ
AJUNTAMENT DE BLANES
AJUNTAMENT DE BREDA
AJUNTAMENT DE CABREDA DE MAR
AJUNTAMENT DE CALDES DE MONTBUI

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

AJUNTAMENT DE CAMBRILS
AJUNTAMENT DE CASTELLAR DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE CASTELLBISBAL
AJUNTAMENT DE CASTELLDEFELS
AJUNTAMENT DE LA CELLERA DE TER
AJUNTAMENT DE CELRÀ
AJUNTAMENT DE CENTELLES
AJUNTAMENT DE COLLDEJOU
AJUNTAMENT DE CUBELLES
AJUNTAMENT D'ESPARREGUERA
AJUNTAMENT D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT
AJUNTAMENT DE FIGUERES
AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA
AJUNTAMENT DE FONTCOBERTA
AJUNTAMENT DE LES FRANQUESES DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE LA GARRIGA
AJUNTAMENT DE GAVÀ
AJUNTAMENT DE GAVET DE LA CONCA
AJUNTAMENT DE GELIDA
AJUNTAMENT DE GIRONA
AJUNTAMENT DE GIRONELLA
AJUNTAMENT DE GRANOLLERS
AJUNTAMENT DE L'HOSPITALET
AJUNTAMENT DELS HOSTALETS DE PIEROLA
AJUNTAMENT D'HOSTALRIC
AJUNTAMENT DE LA JONQUERA
AJUNTAMENT DE LA LLAGOSTA
AJUNTAMENT DE LLAGOSTERA
AJUNTAMENT DE LLIÇÀ DE VALL
AJUNTAMENT DE LLORENÇ DEL PENEDÈS
AJUNTAMENT DE LLORET DE MAR
AJUNTAMENT DE MAÇANET DE LA SELVA
AJUNTAMENT DE MAIÀ DE MONTCAL
AJUNTAMENT DE MALGRAT DE MAR
AJUNTAMENT DE MARTORELLES
AJUNTAMENT DE LES MASIES DE VOLTREGÀ
AJUNTAMENT DEL MASNOU
AJUNTAMENT DE MASQUEFA
AJUNTAMENT DE MATADEPERA
AJUNTAMENT DE MATARÓ
AJUNTAMENT DE MIERES
AJUNTAMENT DE MOLINS DE REI
AJUNTAMENT DE MOLLET DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE MONTCADA I REIXAC
AJUNTAMENT DE MONTGAT
AJUNTAMENT DE MONTORNÈS DEL VALLÈS
AJUNTAMENT D'OLESA DE MONTSERRAT
AJUNTAMENT D'OLIOLA
AJUNTAMENT D'OLOT
AJUNTAMENT D'OSOR

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

AJUNTAMENT DE PALAFRUGELL
AJUNTAMENT DE PALLEJÀ
AJUNTAMENT DE PALS
AJUNTAMENT DE PARETS DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE LES PLANES D'HOSTOLES
AJUNTAMENT DE POLINYÀ
AJUNTAMENT DE PORQUERES
AJUNTAMENT DEL PRAT DE LLOBREGAT
AJUNTAMENT DE PREMIÀ DE MAR
AJUNTAMENT DE LES PRESES
AJUNTAMENT DE RIUDARENES
AJUNTAMENT DE RIUDAURA
AJUNTAMENT DE RIUDELLOTS DE LA SELVA
AJUNTAMENT DE LA ROCA DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE ROQUETES
AJUNTAMENT DE RUBÍ
AJUNTAMENT DE SABADELL
AJUNTAMENT DE SALES DE LLIERCA
AJUNTAMENT DE SALLENT
AJUNTAMENT DE SALOU
AJUNTAMENT DE SANT AGUSTÍ DE LLUÇANÈS
AJUNTAMENT DE SANT ANTONI DE VILAMAJOR
AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT
AJUNTAMENT DE SANT CARLES DE LA RÀPITA
AJUNTAMENT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE SANT ESTEVE DE PALAUTORDERA
AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE CODINES
AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE LLOBREGAT
AJUNTAMENT DE SANT FERRIOL
AJUNTAMENT DE SANT FOST DE CAMPSENTELLES
AJUNTAMENT DE SANT GREGORI
AJUNTAMENT DE SANT JOAN DESPÍ
AJUNTAMENT DE SANT JOAN DE VILATORRADA
AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN
AJUNTAMENT DE SANT LLORENÇ SAVALL
AJUNTAMENT DE SANT POL DE MAR
AJUNTAMENT DE SANT QUIRZE DE BESORA
AJUNTAMENT DE SANT SADURNÍ D'ANOIA
AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE MONTALT
AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE CERVELLÓ
AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE FARNERS
AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET
AJUNTAMENT DE SANTA CRISTINA D'ARO
AJUNTAMENT DE SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS
AJUNTAMENT DE SANTA MARIA DE PALAUTORDERA
AJUNTAMENT DE SANTA PAU
AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA
AJUNTAMENT DE LA SÉNIA
AJUNTAMENT DE LA SEU D'URGELL
AJUNTAMENT DE SILS

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

AJUNTAMENT DE TALAMANCA
AJUNTAMENT DE LA TALLADA D'EMPORDÀ
AJUNTAMENT DE TIANA
AJUNTAMENT DE TONA
AJUNTAMENT DE TORDERA
AJUNTAMENT DE TORRELLES DE LLOBREGAT
AJUNTAMENT DE TORROELLA DE MONTGRÍ
AJUNTAMENT DE VACARISSES
AJUNTAMENT DE LA VALL D'EN BAS
AJUNTAMENT DE VALLROMANES
AJUNTAMENT DE VIDRERES
AJUNTAMENT DE VILADECANS
AJUNTAMENT DE VILAFANT
AJUNTAMENT DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS
AJUNTAMENT DE VILANOVA DEL CAMÍ
AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ
AJUNTAMENT DE VILANOVA DEL VALLÈS
AJUNTAMENT DE VILASSAR DE DALT
AJUNTAMENT DE VILASSAR DE MAR
ENTITAT MUNICIPAL DESCENTRALITZADA DE VALLDOREIX
CONSELL COMARCAL DEL MARESME
CONSELL COMARCAL DEL VALLÈS OCCIDENTAL
CONSELL COMARCAL DEL VALLÈS ORIENTAL
DIPUTACIÓ DE BARCELONA
DIPUTACIÓ DE GIRONA
DIPUTACIÓ DE TARRAGONA
ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA
ASSOCIACIÓ CATALANA DE MUNICIPIS

AGRUPACIÓ PSC-CUBELLES
AGRUPAMENTS I ESPLAIS DE RUBÍ
ALTERNATIVA PER CENTELLES
AMPAS ESCOLES I INSTITUT DE CASTELLBISBAL
ASSOCIACIÓ CULTURAL FREDERICA MONTSENY – SANTA MARIA DE PALAUTORDERA
ASSOCIACIÓ PER LA SOLIDARITAT DE SANTA COLOMA DE CERVELLÓ
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT D'ALMOSTER
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT DE CAMPINS
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT DE LA CELLERA DE TER
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT DE DOSRIUS
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT D'OLOT
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT DE PARETS DEL VALLÈS
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT DE VALLROMANES
CAMPANYA CIUTADANA – AJUNTAMENT DE VILASAR DE DALT
CAMPANYA D'ENTITATS DE SANTA COLOMA DE GRAMENET
CENTRO CULTURAL RECREATIVO DE ANDALUCÍA DE CANOVELLES
CLUB ESPORTIU PATIDORS – SANT PERE DE RIUDEBITLLES
COMEDIANTS DE TIVENYS
COMISSIÓ DE FESTES DE SANT POL DE MAR
COMPANYIA ESCOLA MUNICIPAL DE DANSA (LA SEU D'URGELL)

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

COMUNITAT DE REGANTS DE LA CELLERA DE TER
CONSORCI D'ACCIÓ SOCIAL DE LA GARROTXA
ENTITAT SOLIDÀRIA – MOLLET DEL VALLÈS
ENTITATS CULTURALS DE CANOVELLES
ESCOLA GERMANS CORBELLA (CARDEDEU)
GRAMISS - GRUP ANIMACIÓ MISSIONERA (GIRONA)
ICV – ELS PALLARESOS
INSTITUT ESCOLA LES VINYES-4T ESO (CASTELLBISBAL)
PALAU ACULL – SANTA MARIA DE PALAUTORDERA
PALAU SOLIDARI – SANTA MARIA DE PALAUTORDERA
PARTITS POLÍTICS DE L'AJUNTAMENT D'ANGLÈS
XARXA PER LA CONVIVÈNCIA DE TORTOSA
DONATIUS PARTICULARS

La campanya s'ha concretat en els següents projectes:

Eix 1 – ASSISTÈNCIA EN RUTES DE FUGIDA

NÚM.	TÍTOL	País	ESTAT
2852	ATENCIÓ MEDICOSOCIAL A LA POBLACIÓ REFUGIADA VÍCTIMA DE LA CRISI A SÍRIA I COMUNITATS D'ACOLLIDA AL DISTRICTE DE SAIDA, BEIRUT	Líban	Realitzant-se
2853	INTERVENCIÓ D'EMERGÈNCIA PER A L'ASSISTÈNCIA SOCIOSANITÀRIA I L'ASSESSORAMENT A LES PERSONES REFUGIADES EN TRÀNSIT A SÈRBIA	Sèrbia	Finalitzat
2854	MILLORA DE L'ACCÉS A SERVEIS DE PROTECCIÓ I D'EDUCACIÓ EN EMERGÈNCIES PER A NENS I NENES AFECTATS PEL CONFLICTE EN LA GOVERNACIÓ D'AL-HASEKEH	Síria	Realitzant-se
2855	SUPORT A GRÈCIA EN LA RESPOSTA HUMANITÀRIA A LA CRISI DELS REFUGIATS	Grècia	Realitzant-se
2856	CRISI PERSONES REFUGIADES A EUROPA: TRAMESA DE MATERIAL HUMANITARI A SÈRBIA	Sèrbia	Realitzant-se
2857	CONTRIBUCIÓ A L'ESTABLIMENT D'UNES CONDICIONS DE VIDA ADEQUADES I A L'ACCÉS A NECESSITATS BÀSIQUES DE LES POBLACIONS MOLT VULNERABLES SIRIANES REFUGIADES AL LÍBAN	Líban	Realitzant-se
2858	ASSISTÈNCIA URGENT A LA POBLACIÓ SIRIANA REFUGIADA A L'IRAQ	Iraq	Realitzant-se
2859	ATENCIÓ PRIMÀRIA EN SALUT I SUPORT PSICOSOCIAL PER A PERSONES REFUGIADES I MIGRANTS A GRÈCIA	Grècia	Finalitzat
2860	ACCÉS A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA INCLOENT LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA SEXUAL I DE GÈNERE PER A PRESONES REFUGIADES I MIGRANTS A ITÀLIA	Itàlia	Finalitzat
2861	GARANTINT CONDICIONS MÍNIMES DE SALUBRITAT EN EMPLAÇAMENTS CRÍTICS PER A LA POBLACIÓ DESPLAÇADA PEL CONFLICTE DE SÍRIA	Síria	Realitzant-se
2862	LLIURAMENT D'AJUT EN EFECTIU PER COBRIR NECESSITATS BÀSIQUES DE LES FAMÍLIES SIRIANES VULNERABLES REFUGIADES AL LÍBAN.	Líban	Realitzant-se

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2863	SUPORT A POBLACIÓ REFUGIADA DE DIFERENTS ORÍGENS QUE ARRIBEN CERCANT ASIL A EUROPA PEL CORREDOR DELS BALCANS, MITJANÇANT LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT	Macedònia Sèrbia Croàcia	Finalitzat
2878	ACCÉS A AIGUA POTABLE PER A REFUGIATS SIRIANS EN ELS CAMPS DE REFUGIATS DE JORDÀNIA	Jordània	Realitzant-se
2879	SUPORT URGENT A LA POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT PER MACEDÒNIA	Macedònia	Realitzant-se
2880	SUPORT A LES TASQUES DE SALVAMENT MARÍTIM A LES PLATGES DE LESBOS	Grècia	Realitzant-se
2903	ENVIAMENT HUMANITARI DE NFI A SÍRIA - ARTICLES NO ALIMENTARIS	Síria	Realitzant-se
2911	RESCAT I PRIMERA ASSISTÈNCIA ALS REFUGIATS QUE ARRIBEN A L'ILLA DE LESBOS	Grècia	Realitzant-se

Eix 3 – EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

NÚM.	TÍTOL	País	ESTAT
2915	EN DEFENSA DEL DRET D'ASIL: CONSOLIDACIÓ DE LA XARXA ASIL.CAT I CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ	Catalunya	Realitzant-se
2916	PER UNA EUROPA SOLIDÀRIA I ACOLLIDORA DELS REFUGIATS	Catalunya	Realitzant-se
2917	JORNADA SOBRE L'ATENCIÓ A LA SALUT MENTAL DELS REFUGIATS	Catalunya	Pendent d'inici
2918	ACCIÓ FORMATIVA I DE SENSIBILITZACIÓ DEL FENOMEN DE REFUGI EN ELS CONFLICTES BÈL·LICS DES D'UNA PERSPECTIVA PLURIDISCIPLINÀRIA	Catalunya	Pendent d'inici
2919	CATALUNYA AMB EL DRET INTERNACIONAL, EL DRET D'ASIL UNA GARANTIA PER A TOTHOM!	Catalunya	Realitzant-se
2920	EL MEU ARBRE, LES TEVES ARRELS	Catalunya	Pendent d'inici
2921	AJUDEM ELS REFUGIATS: PREVENIM ELS CONFLICTES ARMATS	Catalunya	Realitzant-se
2922	DEFENSEM DRETS PER UNA CIUTADANIA GLOBAL: EINES PER ENTENDRE I EDUCAR ENVERS LA CRISI DE PERSONSES REFUGIADES I LES MIGRACIONS	Catalunya	Pendent d'inici
2923	DE QUÈ FUGEN ELS REFUGIATS? SENSIBILITZACIÓ I MOBILITZACIÓ CIUTADANA SOBRE EL ROL DEL COMERÇ D'ARMES I EL MILITARISME EN L'ÈXODE DE LES PERSONES REFUGIADES DE LA REGIÓ MEDITERRÀNIA	Catalunya	Realitzant-se
2924	BENVINGUTS: CONSOLIDACIÓ DE LA XARXA DE MUNICIPIS ACOLLIDORS I SOLIDARIS AMB LES PERSONES REFUGIADES	Catalunya	Realitzant-se
2925	PROTEGIM LA HUMANITAT, ACABEM AMB LA INDIFERÈNCIA	Catalunya	Pendent d'inici
2926	MARE NOSTRUM: SOLIDARITAT LOCAL, DIÀLEG I CONSTRUCCIÓ PLURAL DE LA PAU DES DE L'EXILI	Catalunya	Realitzant-se
2927	MILLORA DE LA RESPOSTA SOCIAL I CIUTADANA EN L'ACOLLIDA MUNICIPAL DE REFUGIATS A CATALUNYA (2016-2017)	Catalunya	Pendent d'inici
2928	LA MEDITERRÀNIA, SOCIETAT D'ACOLLIDA PEL REFUGI DELS DRETS	Catalunya	Pendent d'inici
2929	REFUGI O MURS? EXPOSICIÓ I TEATRE SOCIOEDUCATIU PER LA JUSTÍCIA SOCIAL	Catalunya	Pendent d'inici

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

2930	CIUTATS OBERTES, EDUCACIÓ INTEGRADORA	Catalunya	Pendent d'inici
2931	ESCOLTEM ELS REFUGIATS: APRENEM A SER, APRENEM A CONVIURE	Catalunya	Pendent d'inici

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

PROJECTE 2853

INTERVENCIÓ D'EMERGÈNCIA PER A L'ASSISTÈNCIA SOCIOSANITÀRIA I L'ASSESSORAMENT A LES PERSONES REFUGIADES EN TRÀNSIT A SÈRBIA

País: SÈRBIA
Regió: PAÏSOS FRONTERERS AMB ESPAI SHENGEN
Continent: EUROPA
Realitzat per: FARMAMUNDI / INITIATIVE FOR DEVELOPMENT COOPERATION (IDC)

Data aprovació: 01/10/15
Període finançament: 2015

Estat del Projecte: Finalitzat

Import total projecte:	25.000,00 euros
Aportació contrapart:	----
Aportació entitat:	----
Aportació sol·licitada:	25.000,00 euros
Aportació del FONS:	25.000,00 euros
10% de gestió:	2.500,00 euros
Import total a finançar:	27.500,00 euros

SINOPSI

Actualment, la principal ruta migratòria de les persones que arriben de Grècia, passa per Macedònia, Sèrbia i Hongria. La frontera serbohongaresa és el principal punt d'entrada de refugiats en la seva ruta cap a Europa Occidental. Només durant el mes d'agost de 2015, 37.463 persones han sol·licitat asil a Sèrbia, tot superant en aquest mes la xifra de demandes d'asil registrades en tot l'any 2015.

El principal focus d'entrada al país és Preshevo, al sud de Sèrbia i a la frontera amb Macedònia i Bulgària. Els refugiats creuen el país de sud a nord fins a la frontera amb Hongria, principal pas fronterer utilitzat per accedir a l'espai Schengen. L'increment d'afluència de persones refugiades que arriben a Preshevo, juntament amb el tancament de la frontera d'Hongria, on el govern ha construït una tanca de filat i concertines, fa que la població refugiada en trànsit es vegi obligada o bé a prolongar la seva estada a zones limítrofes a aquesta frontera (on els recursos d'acollida són insuficients i on la provisió de subministraments bàsics i articles de primera necessitat és molt limitada) mentre espera la reobertura del pas, o bé a canviar la ruta i continuar cap a altres passos fronterers (Romania o Croàcia).

L'arribada de milers de persones a la frontera entre Sèrbia i Croàcia ha provocat el tancament d'aquest pas fronterer i el bloqueig de les persones refugiades a les proximitats per esperar de la reobertura. Aquests fets porten els refugiats a condicions d'extrema vulnerabilitat, se'ls esgoten els recursos i l'assistència rebuda és pràcticament inexistent. A això cal sumar-hi la presència de mines al llarg de la frontera serbocroata, que augmenten el risc dels refugiats.

La intervenció proposada suposa una segona fase que en complementarà una primera d'assistència d'emergència a les necessitats bàsiques de les persones refugiades en trànsit, que actualment s'està executant a les localitats de Subotica i Kanjiza per IDC-Sèrbia i Farmamundi.

A més, respon a la crida d'emergència d'ACNUR, que estima en 30,5 milions de dòlars els fons necessaris per fer front a aquesta primera fase de resposta d'emergència i s'alinea amb el Pla inicial de resposta davant la Crisi de Refugiats a Europa juny 2015-desembre 2016.

La segona fase intervindrà a les zones fronterers amb Hongria (àrea de Subotica i Sonbor) i Croàcia (Departament de Vojvodina: Sid i Odzaci) i consistirà en una intervenció modular que inclou dos eixos diferenciats:

- D'una banda, articular un servei mòbil d'assistència sociosanitària i psicosocial, traducció i assessoria per a les persones refugiades en trànsit a les zones fronteres amb Hongria i Croàcia, amb especial atenció a les dones embarassades, lactants, nens i nenes i menors no acompanyats.

- D'altra banda amb el suport del Fons Català es garantirà el proveïment d'articles de primera necessitat; shelter, abric, aliments i NFI, amb especial atenció a les necessitats bàsiques de dones i nens/nenes refugiats/des. Concretament, es distribuiran kits d'aliments no peribles i kits d'higiene bàsica i es distribuiran articles d'aixopluc i abric com tendes, mantes i roba impermeable, ja que l'actual conjuntura de bloqueig fa preveure una prolongació de l'estada de les persones refugiades a les zones frontereres, que amb la imminent arribada de l'hivern n'incrementarà la vulnerabilitat. Finalment, s'editaran fulletons en àrab amb informació bàsica per a la seva estada a Sèrbia.

INSTITUCIONS QUE HI COL·LABOREN

Traspàs p. 2833 - SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT A EUROPA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A L'ÀREA MEDITERRÀNIA

SEGUIMENT

FEBRER 2016

L'informe final que es presenta ha estat elaborat per FARMAMUNDI i cobreix el període comprès entre l'1 d'octubre de 2015 i el 31 de gener de 2013.

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE I DEL MECANISME D'EXECUCIÓ

L'execució del projecte es valora positivament des del punt de vista tècnic, per l'èxit en l'abast final dels resultats i fites previstos: s'ha assolit contribuir a la millora de les condicions d'acollida, refugi i assistència integral de les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres del nord i nord-oest de Sèrbia, amb especial atenció a dones, nens/es i menors no acompanyats.

Tal com es descriu en aquest informe final de manera detallada, tenint en compte els dos resultats previstos, podem dir de manera resumida que després del desenvolupament del projecte:

- L'articulació d'un servei mòbil d'assistència sociosanitària i psicosocial, la traducció i assessoria per a les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres amb Croàcia han permès realitzar atencions mèdiques a 1.108 persones.
- Un total de 3.000 persones famílies han rebut els mateixos kits d'aliments, la qual cosa ha permès millorar l'estat nutricional.
- Així mateix, se'ls han distribuït NFI (materials d'abric, tendes de campanya i kits higiènics) amb l'objectiu de millorar les condicions d'habitabilitat, protecció i higiene en els assentaments.

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

OBJECTIUS I RESULTATS

Objectiu general: Contribuir a pal·liar les condicions de vulnerabilitat de les persones reufigades en trànsit a les zones frontereres sèrbies amb Hongria i Croàcia.	
Indicadors previstos de l'objectiu general: No previstos.	**Fonts de verificació:** No previstos.

Objectiu Específic 1: Millorar les condicions d'acollida, refugi i assistència integral de les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres del nord i nord-oest de Sèrbia, amb especial atenció a dones, nens/es i menors no acompanyats.		
Indicadors previstos: No previstos.	**Objectius assolits**: - 1108 persones reben assistència sanitària integral i accedeixen a eines per a la promoció de la salut, reduint la seva vulnerabilitat en un context de crisi humanitària. - 3.000 persones reben suplements nutricionals i materials bàsics per a la millora de les condicions d'higiene, protecció i refugi.	**Fonts de verificació**: -Llistats d'assistència -Actes de lliurament

Resultat esperat 1.1: Articulat un servei mòbil d'assistència sociosanitària i psicosocial, traducció i assessoria per a les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres amb Hongria i Croàcia, amb especial atenció a dones embarassades, lactants, nens/es i menors no acompanyats.

Indicadors previstos:	Resultats assolits:	Fonts de verificació:
No previstos.	1108 persones reben assistència sanitària integral i accedeixen a eines per a la promoció de la salut, reduint la seva vulnerabilitat en un context de crisi humanitària.	Llistats d'assistència

Resultat esperat 1.2: Garantida la provisió d'articles de primera necessitat; shelter, abric, aliments i NFI, amb especial atenció a les necessitats bàsiques de dones i nens/es refugiats a les zones frontereres amb Hongria i Croàcia.		
Indicadors previstos:	**Resultats assolits**:	**Fonts de verificació**:
No previstos.	3.000 persones reben suplements nutricionals i materials bàsics per a la millora de les condicions d'higiene, protecció i refugi.	Actes de lliurament.

ACTIVITATS PREVISTES I GRAU DE COMPLIMENT

Activitat 1.1.1: Articulació d'equips sociosanitaris mòbils per a assistència en salut i assessorament integral.

Descripció de l'acció realitzada i observacions:

Després del tancament de la frontera serbohongaresa, la implementació de la intervenció es va començar a l'octubre a l'àrea de Berkasovo-Bapska, gestionada directament pel Comissariat de Refugiats Serbi.

Així, durant el mes d'octubre, l'assistència mèdica s'ha dut a terme en coordinació amb les altres dues ONG autoritzades a l'àrea pel Comissariat: Danish People Aid i la Creu Roja Sèrbia, en l'àrea delimitada per fer-ho, que és al llarg dels 2 km anteriors a la frontera, ja que el procés establert per part de l'ACNUR i el propi Comissariat era el següent: els i les refugiats/des eren recollits per autobusos noliejats per les dues organitzacions a la frontera amb Kosovo i els deixaven precisament en aquest punt, 2 km abans d'aquesta frontera. Havien de fer el trajecte a peu i aquesta àrea va quedar delimitada per fer el lliurament de l'ajut per part de les ONGs autoritzades (lliurament d'estris, assistència mèdica, etc.).

Atès que la situació era tan variable, aquesta assistència va ser en un inici a "peu de vehicle", però a mesura que es va anar organitzant tota la tasca, es van obrir tendes de campanya per a l'assistència, equipades amb els estris mínims (lliteres, equips mèdics bàsics, etc).

Amb l'arribada de novembre, però, l'equip mèdic va detectar que a la zona començava a arribar-hi menys i menys gent, perquè en aquests moments els autobusos havien optat per apropar la població des de Kosovo a l'estació de tren de Sid , davant l'eventual tancament del lloc fronterer.

El Govern de Sèrbia i el de Croàcia, atesa la porositat de la frontera, havien signat un acord per, en aquesta àrea, redirigir els autobusos a l'estació de trens de Sid i havien establert la sortida d'un tren amb 1.050 refugiats i refugiades cada 5 hores al camp de refugiats reobert (després de la guerra dels Balcans) a Slavonski Brod, atesa la proximitat de l'hivern i el descontrol que havia suposat travessar la frontera a peu.

Davant el canvi, l'equip tècnic del projecte, juntament amb el metge, va mantenir una reunió amb representants d'ACNUR i del Comissariat a la zona i amb el Centre de Salut de Sid, de cara a organitzar l'assistència mèdica davant aquesta nova situació.

Fruit de les reunions mantingudes, es van establir torns d'assistència, es va habilitar un espai perquè es pogués fer en un lloc tancat. Es van establir torns de dilluns a diumenge, de 8h a 16h; de 16h a 00h i de 00h-8h (en aquest darrer es van centrar els esforços d'IDC atès que era la franja horària amb més afluència i, no obstant això, amb menys personal sanitari disponible per part del Ministeri).

ACNUR va posar a disposició dels equips mèdics traductors per aconseguir una correcta atenció ja que els incorporats per IDC en molts casos no eren suficients, sobretot en els torns de nit davant la gran afluència de persones.

Durant el període d'execució s'ha atès un total de 1.108 persones (433 en l'eix de Berkasovo-Bapska i 675 en el lloc habilitat pel Ministeri de Salut a l'estació de Sid), amb un mínim de 6 persones fins a un màxim de 80 persones ateses al dia.

Les edats han comprès entre els 24 mesos i els 60 anys d'edat. Les malalties més freqüents: la deshidratació (provocada per diarrees i vòmits), problemes traumatològics per les grans distàncies recorregudes, molts refredats i anèmies en les embarassades i menors de cinc anys.

A les taules que vénen a continuació s'ofereix un desglossament mensual i per sexe de les atencions dutes a terme:

OCTUBRE:

Diagnosi	Refredat	Embaràs	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 18-30	17		3	3	2	3	
AGE 30-40	7		2	4		3	2
AGE 40-50	1		3	8			
AGE 50-65	4		3	1		1	1

Total dones: 68

Diagnosi	Refredat	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 18-30	116	13	26	3	7	7
AGE 30-40	29	6	4		1	1
AGE 40-50	25	1	12	1	1	
AGE 50-70	14	1	1	1	1	

Total homes: 271

Diagnosi	Refredat	Embaràs	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 1-18	14	1	9	5	1	2	

Total nenes: 32

Diagnosi	Refredat	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 1-18	40	5	8	2	5	2

Total nens: 62

NOVEMBRE:

Diagnosi	Refredat	Embaràs	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 18-30	35	16	6	5		1	2
AGE 30-40	8	1	7	3		1	3
AGE 40-50	12	1	2	2		1	
AGE 50-65	5		1	5		1	

Total dones: 118

Diagnosi	Refredat	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 18-30	151	21	30		14	6
AGE 30-40	52	5	21		4	10
AGE 40-50	8	5	15		7	
AGE 50-70	9	1	6		3	2

Total homes: 380

Diagnosi	Refredat	Embaràs	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 1-18	38	3	12	3		2	

Total nenes: 58

Diagnosi	Refredat	Vòmits/nàusees	Trauma	Altres/referits a l'hospital	No especificat	Dental
AGE 1-18	79	24	12		1	3

Total nens: 119

Activitat 1.1.2: Adquisició i distribució d'articles de primera necessitat (recer, abric, aliments i NFI).

Descripció de l'acció realitzada i observacions:

En aquesta activitat també s'observa un modus operandi diferent durant el mes d'octubre (en el perímetre de 2 km abans de la frontera) i el mes de novembre un cop es va desplaçar el gruix de la feina a l'estació de Sid.
En el marc de les reunions de coordinació dels actors presents, es va acordar que qualsevol tipus de distribució havia de ser coordinada i supervisada per la Creu Roja Sèrbia. Les reunions de coordinació (dues setmanals) establien el lloc del lliurament, llistat d'ítems a repartir i la data.

Mentre que a l'octubre el lliurament es va fer de la mateixa manera que s'atenia mèdicament la població, al novembre les organitzacions van analitzar que el fet de fer les entregues un cop sortien dels autobusos i abans de l'entrada als trens, havia causat separacions familiars, havia provocat massificació, doble lliurament per falta de control i fins i tot petites baralles.

Per això, es va decidir fer el repartiment dels estris i productes alimentaris mentre les persones refugiades encara eren als autobusos. Així, es va poder portar un registre dels productes lliurats i de famílies beneficiàries, que era centralitzat per la Creu Roja Sèrbia que, alhora ha anat reportant a ACNUR i al Comissariat, així com de les necessitats detectades.

A més dels NFI i FI lliurats, el personal tècnic d'IDC així com el seu grup de voluntaris, ha compartit informació amb la població refugiada sobre les rutes obertes per a la seva arribada a Europa en el moment de l'arribada a Sid, serveis disponibles per a ells i gratuïts (assistència sanitària, policia, sol·licitud d'asil, wifi...), on acudir, etc...
Parlem de famílies que fa mesos que viatgen alienes als constants canvis en el seu camí i que tenen la idea en molts casos que, un cop arribin a "Europa" totes les seves necessitats es veuran resoltes. Ha estat, per tant, fonamental la font d'informació que el nostre personal anava brindant-los a la seva arribada.

En constant coordinació amb les ONG croates que treballen en els camps oberts a Slavonski, IDC ha estat fonamental de cara a subministrar informació a les persones refugiades sobre què es trobarien en aquests, la necessitat de dur les tendes i altres estris que se'ls anava lliurant, així com passos a seguir un cop arribessin.

En el marc de la intervenció finançada per l'AEXCID s'ha fet lliurament dels següents ítems:
- Kits alimentaris: 3.000 unitats
- Kits higiènics: 850 unitats
- Tenda de campanya: 75 unitats
- Impermeables i roba d'abric: 3.000 unitats

De cara a l'adquisició, es van fer tres sol·licitud diferents i es va escollir el proveïdor més econòmic i que, a més, tenia disponibilitat de tots els ítems. Els materials van ser adquirits a Belgrad (capital de Sèrbia) i traslladats a Sid, on van ser emmagatzemats a la Creu Roja Sèrbia fins a la seva distribució organitzada.

Resum de l'estat de les activitats i grau de compliment

Activitats planificades	Estat de les activitats (en relació al cronograma)				Grau de complimen t (en %)
	Anul·lada	Endarrerida	Al dia	Avançada	
1.1.1 Articulació d'equips sociosanitaris mòbils per a l'assistència en salut i assessorament integral.			X		100%
1.1.2 Adquisició i distribució d'articles de primera necessitat (recer, abric, aliments i NFI).			X		100%

Altres activitats realitzades:

Cal destacar l'enorme esforç de coordinació realitzat per l'equip tècnic d'IDC. A més de les dues reunions setmanals amb la resta d'organitzacions presents a l'àrea com hem vist en la descripció de les activitats, l'equip ha estat en contacte diari amb el Comissariat i la creu Roja Sèrbia amb l'objectiu de mantenir-se informats mútuament pel que fa a els possibles canvis en les rutes.

VALORACIÓ DE LA MARXA DEL PROJECTE I OBSERVACIONS

Valoració dels objectius, resultats i activitats, assolits i no assolits

L'execució del projecte es valora positivament des del punt de vista tècnic per l'èxit en l'abast final dels resultats i fites previstos: s'ha aconseguit contribuir a la millora de les condicions d'acollida, refugi i assistència integral de les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres del nord i nord-oest de Sèrbia, amb especial atenció a dones, nens i nenes i menors no acompanyats.

Es considera que les activitats han servit per a la consecució dels resultats esperats. Així, amb l'execució de l'activitat 1.1.1, no directament finançada pel Fons, s'ha aconseguit l'articulació d'un servei mòbil d'assistència sociosanitària i psicosocial, traducció i assessoria per a les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres, amb especial atenció a dones embarassades, lactants, nens/es i menors no acompanyats. Així, s'han diagnosticat i tractat un total de 1.108 persones (276 dones i nenes) de les afeccions que presentaven, en coordinació amb el Ministeri de Salut serbi i les altres institucions humanitàries presents a l'àrea, de manera coordinada i unificant els escassos recursos disponibles.
De la mateixa manera, l'execució de l'activitat 1.2.1., íntegrament finançada pel Fons, ha garantit la provisió d'articles de primera necessitat; (3.000 impermeables i roba d'abric,

75 tendes de campanya, 850 kits higiènics i 3.000 kits alimentaris, amb especial atenció a les necessitats bàsiques de dones i nens/es refugiats/des en les zones frontereres.

Atès el caràcter dinàmic de la situació, en haver-hi tants factors determinants, la intervenció ha anat adaptant-se als canvis que gairebé diàriament s'han anat produint: el tancament de la frontera serbohongaresa i el flux de refugiats cap a l'àrea de Berkasovo-Bapska, a peu de carretera primer i als voltants de l'estació de tren de Sid, davant l'eventual tancament del lloc fronterer.

Davant de cada canvi de tendència, l'equip tècnic ha tingut l'agilitat de adaptar-se a les circumstàncies i ha mantingut sempre l'objectiu d'atendre la població refugiada, de manera coordinada amb els altres actors presents a l'àrea.

En tot cas, les variacions entre el planificat i l'executat responen a la complexitat del context i a la diversitat de participants i no han condicionat el procés d'execució ni han posat en risc l'assoliment dels resultats i objectius finals del projecte.

Valoració del grau de participació dels col·lectius implicats en l'execució del projecte

La activitats previstes han estat executades en condicions aptes de seguretat i respectant el calendari previst. No s'han produït retards i s'han registrat amplis nivells de participació per part de la població destinatària.

Les difícils condicions en què la població ha recorregut llargues distàncies fins arribar a Sèrbia impossibiliten que ells mateixos puguin transportar qualsevol article de primera necessitat, la qual cosa constitueix un altre dels factors que incideixen en el deteriorament de les condicions de salut. Parlem de persones que, a més, després d'haver recorregut llargues distàncies creuen que són a prop de l'objectiu final, quan probablement el pitjor encara ha de començar. Per això, l'accés a informació real potser és el que més han valorat durant l'execució del projecte.

La metodologia emprada en totes les fases del projecte, des de la pròpia identificació de la problemàtica que ha justificat la intervenció, ha estat àmpliament participativa i s'ha considerat la població beneficiària no com a objectes passius receptors d'ajuda, sinó com a subjectes actius protagonistes dels propis processos de desenvolupament, agents corresponsables en el manteniment d'unes condicions de salut adequades.

Aquesta conceptualització de la població i la metodologia d'execució afavoreixen l'apropiació de la intervenció per part de la població beneficiària. La participació de la població no ha estat el resultat de la pròpia intervenció, sinó que ha estat una condició indispensable sense la qual no es podria haver executat el projecte ni haver garantit la consecució dels resultats.

D'altra banda, cal assenyalar la forta implicació del voluntariat d'IDC, així com la del seu equip tècnic i mèdic. L'alt grau d'apropiació i de compromís d'aquests actors amb els resultats del projecte queda patent en els esforços desplegats per incrementar el nombre de persones aconseguides a través de les activitats executades. Aquestes figures han estat clau en l'articulació dels missatges i n'han garantit una transmissió adequada i l'apropiació per part de la població destinatària en clau sociocultural.

Alhora, l'apropiació per part dels agents institucionals de la metodologia d'intervenció articulada per les contraparts suposa un altre dels èxits de la intervenció.

Descripció dels recursos utilitzats (humans, materials i financers) en el marc del projecte

Els recursos materials han estat els aportats pel Fons Català, que han estat utilitzats de manera coherent i adaptada al mercat local i s'ha optat pel proveïdor que, a més d'oferir els millors preus, oferia millor logística per traslladar els béns a la zona fronterera. Tots els recursos i béns adquirits amb el projecte, han estat consumits en el transcurs d'aquest per les instàncies participants.

Els recursos humans del projecte han estat coberts per Farmacèutics Mundi. No obstant, cal destacar l'equip de personal voluntari d'IDC sense el qual hagués estat impossible l'execució del projecte.

Viabilitat i sostenibilitat

La població beneficiària ha participat en el procés de diagnòstic de les seves pròpies necessitats, en la mesura que s'han reunit amb l'equip de la contrapart i Farmacèutics Mundi sobre el terreny en la definició de les seves necessitats. Aquest procés ha servit per incorporar les especificitats culturals de les diferents comunitats, amb l'objectiu d'oferir una pràctica digna i afí, a més de garantir l'apropiació de l'estratègia per part de la població i la viabilitat de l'execució plantejada.

Les accions desenvolupades s'han correspost amb les necessitats més sentides de la població tant en l'àmbit de la salut com en habitabilitat i seguretat alimentària, que s'han vist incrementades en tractar-se de la fase final d'un llarg viatge, la qual cosa fa que l'estratègia de mitigació tingui més importància.

Les estratègies i eines metodològiques, sempre incloents i participatives, han estat les adequades i reconegudes de gran utilitat segons l'apreciació dels/de les beneficiaris/àries a més de posseir la garantia de l'experiència, com reflecteixen les accions que IDC que ha anat implementant en diferents projectes i períodes previs, amb igual èxit i reconeixement.

Finalment, el disseny de les accions ha tingut una lògica que ha permès que les activitats desenvolupades es complementin per aconseguir un propòsit final de millorar la salut de la població beneficiària i el seu estat nutricional en un context d'emergència.

El treball conjunt entre FM i IDC, en termes de seguiment, gestió i compliment d'acords assolits prèviament per a l'execució de la intervenció d'emergència plantejada, s'ha dut a terme de forma rigorosa mitjançant l'intercanvi d'informació, comunicació i documentació d'una manera fluïda i permanent. Han utilitzat eines i procediments que, en línies generals, han caracteritzat el treball coordinat entre les dues entitats durant totes les fases de la intervenció: signatura de convenis, pla de desemborsaments, cronograma d'activitats, calendarització d'informes, procediments per al seguiment de l'execució de les activitats i justificació de les despeses, etc.

Cal assenyalar que, atesa la inaccessibilitat i la dificultat de treball a la zona, per poder garantir el desenvolupament de les activitats aquesta relació de confiança i suport ha estat essencial. Alhora, és essencial esmentar la qualitat de les relacions entre IDC i les autoritats locals, nacionals i internacionals, que han permès el desenvolupament de les activitats integrades en la intervenció.

L'estratègia de FM per continuar treballant per donar resposta a crisis humanitàries continuarà en la línia del suport a entitats que, com IDC i altres, funcionen amb garanties i estan implicades en la millora dels indicadors de salut.

En concordança amb això, i vinculat a la metodologia de treball de FM i IDC incorporada i plantejada en la proposta de lògica d'intervenció (basada en el treball d'equip i la coordinació per nivells de decisió, tot i que algunes accions requeriran una modalitat d'organització i execució particular d'acord amb el component estratègic, l'actor o coexecutor, l'abast i les particularitats) tots els béns generats durant el procés d'execució han estat d'utilitat per als titulars de drets i obligacions, segons els casos, per garantir la continuïtat de les accions desenvolupades. Tots els recursos i béns adquirits amb el projecte, han estat consumits en el transcurs d'aquest per les instàncies participants.

S'ha partit d'un enfocament metodològic que busca l'articulació de tots els agents clau sobre el terreny, amb la perspectiva de garantir la sostenibilitat de les accions. S'ha comptat amb el suport de tots els agents clau sobre el terreny.

La intervenció ha rebut l'aval i el reconeixement de viabilitat de totes les parts implicades, ja que s'ha partit d'un procés de diagnòstic que ha buscat la integració de totes les perspectives, orientant la participació en funció de l'especialització i les capacitats de cada part.

Hipòtesis i factors externs

Atesa l'excepcionalitat de l'emergència, en el moment de la formulació no es van elaborar Hipòtesi. Els factors externs, tal com s'ha comentat, han tingut a veure amb les decisions fronteres dels estats implicats, així com la política migratòria de la pròpia Unió Europea i l'estat serbi.

Referent a això i com s'ha explicat, l'equip ha tingut l'agilitat i la capacitat necessàries per adaptar-se als canvis esdevinguts.

Punts forts i punts febles observats en el desenvolupament del projecte

Podem destacar com a punts forts de la intervenció la solidesa de les relacions entre els actors responsables del disseny i execució de la intervenció. Alhora, el nostre saber fer i les bones experiències d'intervencions anteriors, ens posicionen com a interlocutors legítims amb les autoritats locals i les agències internacionals encarregades de la gestió de la població refugiada... El treball coordinat i en xarxa amb aquests actors que treballen a la zona és també un punt fort a assenyalar, ja que és garantia d'èxit, viabilitat, apropiació i sostenibilitat de l'acció.

És important assenyalar el profund coneixement que IDC posseeix sobre la realitat d'intervenció, així com la seva capacitat de mobilització social i institucional. Tot això ens porta a valorar com a exitosa la intervenció executada perquè el conjunt de població a qui s'ha arribat ha superat en termes globals les expectatives inicials.

Finalment assenyalar que durant l'execució de la intervenció no s'han constatat punts febles ressenyables, més enllà dels factors externs fora del control de les organitzacions. Si bé cal assenyalar que la situació que va motivar la intervenció en primera instància és lluny de solucionar-se i els fluxos de població refugiada continuen arribant a Sèrbia que té totes les seves capacitats d'acollida i d'assistència desbordades, cosa que suposarà un increment important de la pressió sobre uns serveis col·lapsats i altament deficitaris. Tot i els esforços locals i internacionals per assistir la població, els recursos són sens dubte insuficients per garantir unes condicions de vida adequades a la població i l'amuntegament a què es veu sotmesa, la manca d'accés a un sanejament adequat, la insuficiència d'aliments i la manca d'accés a la salut són determinants importants que afavoreixen la proliferació de malalties infeccioses.

Autoritats locals, agències internacionals, associacions humanitàries que treballen a la zona i ONG locals, tenen por, en aquesta situació de precarietat, d'un brot infecciós que tindria importants repercussions sobre la salut de les persones.

SENSIBILITZACIÓ

Farmacèutics Mundi fa una important tasca de sensibilització per tal d'afavorir la mobilització social i generar una consciència crítica en la societat. Per això fa servir les seves pròpies plataformes informatives, alhora que participa sovint en xerrades, exposicions i altres fòrums relacionats amb la cooperació.

Entenem que la difusió dels projectes de cooperació i acció humanitària constitueix una part més del desenvolupament i en aquest sentit FM aprofita per donar a conèixer el treball exercit en els països on treballa. Per tant, la implementació d'aquest projecte així com els èxits obtinguts s'inclouran en totes les publicacions i continguts de sensibilització elaborats per Farmacèutics Mundi, també com en altres fòrums i plataformes que es puguin prestar a donar-lo a conèixer.

A més, aquesta difusió es realitza, entre altres instruments, amb la memòria anual d'activitats que FM edita i en la qual s'inclourà el projecte. Aquesta memòria, dirigida principalment a socis i col·laboradors, tot i que també disponible al públic general a través del web, arriba a un mínim de 6.000 persones a la península.

VALORACIÓ GLOBAL DEL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE I PERSPECTIVES DE FUTUR

L'execució del projecte es valora positivament des del punt de vista tècnic causa de l'èxit en l'abast final dels resultats i metes previstos: s'ha assolit contribuir a la millora de les condicions d'acollida, refugi i assistència integral de les persones refugiades en trànsit a les zones frontereres del nord i nord-oest de Sèrbia, amb especial atenció a dones, nens/es i menors no acompanyats.

De cara al futur, es plantegen grans reptes en l'atenció a la població refugiada en trànsit al país:

- La necessitat de continuar treballant amb equips multidisciplinaris capaços de respondre a una situació tan variable (tant per l'inesperat i variable dels propis fluxos migratoris, com per l'actitud de les autoritats nacionals i europees implicades).
- Modificacions dels planning determinades pels ministeris implicats a escala interna.
- Necessitat d'augmentar el personal tant públic com de la societat civil a l'àrea, caracteritzada des del final de la guerra, per haver anat desertitzant-se buscant les possibilitats que ofereixen les grans ciutats del país (situades a l'Oest).
- Capacitat d'interlocució amb tots els actors implicats, i, sobretot, coneixement de la realitat de la població refugiada.
- Si bé l'assistència mèdica es continua establint com a fonamental en les noves intervencions a executar a l'àrea, s'ha constatat que la major necessitat és la distribució de roba, sobretot roba d'abric adaptada a les gèlides temperatures de la zona que duren fins al mes de maig.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

SEGUIMENT GRÀFIC

FEBRER 2016

Les imatges corresponen al novembre de 2015, arran de la missió preliminar de seguiment i identificació als Balcans i Grècia duta a terme per dues tècniques del Fons Català

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

PROJECTE 2859

ATENCIÓ PRIMÀRIA EN SALUT I SUPORT PSICOSOCIAL PER A PERSONES REFUGIADES I MIGRANTS A GRÈCIA

País: GRÈCIA
Regió: DIVERSES (ILLES I CONTINENT)
Continent: EUROPA
Realitzat per: METGES DEL MÓN CATALUNYA / METGES DEL MÓN GRÈCIA

Data aprovació: 01/10/15
Període finançament: 2015

Estat del Projecte: Finalitzat

Import total projecte:	29.950,00 euros
Aportació contrapart:	----
Aportació entitat:	----
Aportació sol·licitada:	29.950,00 euros
Aportació del FONS:	29.950,00 euros
10% de gestió:	2.995,00 euros
Import total a finançar:	32.945,00 euros

SINOPSI

Aquest any 2015, Grècia ha experimentat un augment dramàtic de persones refugiades i migrants que arriben al seu territori per via marítima. La majoria de persones han arribat a Grècia per la frontera marítima amb Turquia, a les illes de Lesbos, Chios, Creta, Rhodes i Samos. Segons les dades disponibles, més del 90% de les persones que arriben, fugen de països en situació de guerra o conflicte armat, principalment Síria, Afganistan, Iraq i Somàlia.

Segons les darreres informacions, les autoritats gregues, principalment la policia, els guardacostes, etc. estan abordant la situació durant les primeres hores d'arribada i registre de les persones migrants. En aquesta situació, es detecten necessitats urgents en concepte d'allotjament, alimentació, aigua, higiene, assistència sanitària i assistència psicosocial.

A partir de les avaluacions realitzades per la xarxa internacional de Metges del Món a Grècia, els sectors més precaris són els següents: accés a l'atenció primària de salut; salut mental i suport psicosocial i atenció a nenes i nens separats o no acompanyats/des.

A Grècia la crisi s'agreuja. A més de les persones refugiades i migrants que està rebent, el país està immers en una crisi financera i econòmica dramàtica, la qual cosa fa que l'impacte sobre aquest país d'acollida sigui molt gran.

Amb el desplegament d'aquesta resposta humanitària, es volen assolir tres resultats:

1. Facilitar i ampliar l'accés a l'atenció primària de salut i a la cobertura farmacèutica.
2. Accés a suport psicosocial.

3. Implementació d'una estratègia d'incidència política, d'àmbit nacional i europeu, per conscienciar sobre els drets de les persones refugiades i migrants a Grècia i Europa.

Amb l'aportació sol·licitada es contractaran els serveis professionals d'un/a treballador/a social, un psicòleg/a, un traductor/a i un administrador/a i s'adquiriran medicaments i consumibles mèdics.

INSTITUCIONS QUE HI COL·LABOREN

Traspàs p. 2833 - SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT A EUROPA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A L'ÀREA MEDITERRÀNIA

SEGUIMENT

FEBRER 2016

L'informe final que es presenta ha estat elaborat per METGES DEL MÓN i cobreix el període comprès entre l'1 d'octubre i el 31 de desembre de 2015.

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE I DEL MECANISME D'EXECUCIÓ

El 2015 s'ha registrat a Grècia un augment dramàtic de les arribades de persones refugiades i migrants pel mar. Segons fons de l'ACNUR sumen un total de 851.319. Més del 90% provenen de països en situació de guerra o conflicte, principalment de Síria (el 42%), l'Afganistan, l'Iraq, el Pakistan i Somàlia. La major part han arribat a les illes de Lesbos, Chios, Tilos, que han superat les seves capacitats de recepció i acollida. Aquest informe presenta les activitats desenvolupades a l'illa de Lesbos, finançades pel Fons Català.

Mesos	Arribades a Grècia*	Arribades a Lesbos*	% Arribades a Lesbos
Octubre	211.663	135.063	**64%**
Novembre	151.249	103.409	**68%**
Desembre	103.338	58.937	**57%**
TOTAL	**466.250**	**297.409**	**64%**

Font: ACNUR

Lesbos constitueix el major punt d'entrada a Grècia: concentra el 64% de les arribades en l'últim trimestre del 2015. Amb una mitjana de 10.000 migrants i/o refugiats al dia per una capacitat de recepció de 2.800 persones, l'augment del flux migratori genera una important pressió a l'illa.

Les autoritats gregues estan abordant la situació durant les primeres hores d'arribada i registre de les persones refugiades i migants. No obstant això, es veu clarament la necessitat de donar suport als migrants vulnerables en termes d'allotjament, alimentació,

aigua, sanejament, assistència sanitària i suport psicosocial. Les persones més vulnerables són els menors d'edat, persones amb discapacitat, gent gran, dones embarassades, famílies monoparentals i persones que han patit tortura, violació o violències de tipus psicològic, físic o sexual. Tanmateix, hi ha molts retards en la referència d'aquestes persones a les autoritats competents i serveis socials. L'accés a la salut és una dificultat seriosa a molts llocs. Com a resultat de les avaluacions realitzades per la Xarxa Internacional de Metges del Món a Grècia, aquests són els sectors més prioritaris:

- Accés a Atenció Primària de Salut (APS)
- Salut Mental i Suport Psicosocial
- Nens/es Separats/des o No Acompanyades / us (UAMs)

Metges del Món - Grècia (MdM - G) desenvolupa activitats d'atenció primària a la salut i atenció psicosocial a l'illa de Lesbos des del 2012. Per això, ha respost des del primer moment a aquesta crisi a les illes de Chios, Lesbos i Tilos tot implementant activitats d'identificació i referència de grups vulnerables, serveis de traducció, provisió de medicaments, consumibles mèdics, kits de primers auxilis i de productes no alimentaris així com de consultes mèdiques i atenció primària en salut.

En aquest marc, es va decidir aprofitar les sinergies de MdM-G amb les institucions sanitàries gregues, la seva credibilitat i legitimitat i el seu coneixement de la situació actual, reforçant les activitats ja implementades i millorant la qualitat dels serveis proveïts, segons les necessitats identificades prèviament per aquesta delegació. Cal precisar que MdM-G beneficia del suport de la Xarxa Internacional de Metges del Món.

En concret, MdM-G intervé en els dos centres de registres de l'illa, a Moria (instal·lat el 2013), enfocat específicament a la recepció de famílies sirianes, i a Kara Tepe (creat el 2015 a causa de l'augment dràstic d'arribades), registrant els migrants d'altres nacionalitats. Tots dos estan ubicats a la perifèria de la capital de l'illa, Mitilene. La capacitat de recepció d'aquests centres és superada, la qual cosa genera cues de migrants esgotats de fa hores i fins de fa a dies.

Lesbos no té manca de recursos ni infraestructures per afrontar aquest flux d'arribades. Els migrants i els refugiats esperen i dormen a terra, entre les escombraries. La situació empitjora en cas de pluja.

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

OBJECTIUS I RESULTATS

Objectiu general: Contribuir a la reducció de la morbiditat i mortalitat de les persones refugiades i migrants durant la seva ruta migratòria.

Objectiu Específic 1: Millorada la salut de les persones refugiades i migrants a l'illa de Lesbos.		
Indicadors previstos: Nombre de persones ateses.	**Objectius assolits**: Octubre, novembre i desembre de 2015: 12.194 persones ateses.	**Fonts de verificació**: Informes d'activitat MdM-Grècia SITREPS MdM-Espanya

Resultat esperat 1.1: La població beneficiària té accés a serveis d'Atenció Primària de Salut (APS) i cobertura farmacèutica.		
Indicadors previstos: Nombre de consultes realitzades.	**Resultats assolits**: Octubre, novembre i desembre de 2015: 11.836 consultes realitzades.	**Fonts de verificació**: Informes d'activitat MdM-Grècia SITREPS MdM-Espanya

Resultat esperat 1.2: La població beneficiària té suport psicosocial.		
Indicadors previstos: Nombre de consultes realitzades.	**Resultats assolits**: Octubre, novembre i desembre de 2015: 358 persones persones ateses.	**Fonts de verificació**: Informes d'activitat MdM-Grècia SITREPS MdM-Espanya

ACTIVITATS PREVISTES I GRAU DE COMPLIMENT

Activitat R1.A1: Acollida i revisió mèdica de les persones refugiades i migrants.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: Durant el període, s'ha treballat en els centres de registre de Moria i Kara Tepe, tot seguint el format organitzatiu establert per MdM-G i amb la seva coordinació.

En arribar, les persones refugiades i les migrants han de fer llargues hores de cua (fins dies segons el flux d'arribades), a fora, en condicions molt precàries i després d'un viatge esgotador i traumatitzant, abans d'aconseguir registrar-se.

Les poblacions migrants no tenen accés a la salut durant la ruta migratòria. Aquesta manca d'accés afecta de manera desproporcionada certs grups amb especial vulnerabilitat en termes de salut, especialment dones en edat reproductiva, dones embarassades, infants no acompanyats o separats, discapacitats i persones amb malalties cròniques.

A les cues, se'ls fa una primera acollida i revisió mèdica per poder oferir primers auxilis i suports a les persones més afectades.

Activitat 1.1.2: Assistència tècnica per part dels metges, pediatres i personal d'infermeria.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: Durant el període, l'equip d'MdM-E ha treballat de manera integrada a la intervenció coordinada amb MdM-G.

Els quatre punts d'atenció sociosanitària de MdM es troben a:
- Centre de registre de Moria, amb tres punts d'atenció anomenats: A2, Contenidor i Kepi.
- Centre de registre de Kara Tepe.

Els torns de treball estan organitzats de la següent manera:
- De dilluns a divendres: matí: 9h-17h / tarda: 16h-23h
- Dissabtes: 9h-16h
- Diumenges: lliure

Consultes realitzades:
- Octubre: 4.569
- Novembre: 3.667
- Desembre: 3.600

Equip de MdM-E enviat a Grècia per reforçar la feina dels equips grecs:

- 1 psiquiatre
- 1 metge
- 1 infermera coordinadora d'equip
- 1 infermera suport logístic
- 1 pediatre

Respecte als problemes de salut prevalents, el perfil sol ser el mateix: les condicions del viatge i l'allotjament són els determinants més destacables i les infeccions respiratòries agudes el principal motiu de consulta. Criden l'atenció les crisis d'ansietat de tetània o opistòtons en dones adultes joves durant l'espera a les cues, també com els quadres d'hipotèrmia i les hipoglucèmies, especialment en els més petits.

Activitat R2.A1: Servei d'intèrpret.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: A causa de l'afluència massiva de refugiats i migrants, la necessitat d'intèrprets i traductors (àrab-anglès) s'ha fet imprescindible per facilitar i agilitar les consultes, l'atenció psicosocial i la distribució de kits de primers auxilis i productes no alimentaris. Es van enviar dos intèrprets per reforçar els equips de Lesbos.

Activitat R2.A2: Suport psicosocial.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: Atesa la prevalença elevada d'exposició a la violència per a les poblacions refugiades i migrants, també com riscos de salut mental que comporta l'experiència migratòria i de refugi les intervencions en salut mental i en suport psicosocial estan considerades prioritàries.

L'enfocament adoptat és flexible i adaptat a les necessitats de les persones ateses. Cal destacar que s'entén el suport psicosocial com a part de l'atenció brindada, per la qual cosa tot el personal de MdM-E manté una actitud de calidesa, empatia i escolta activa amb els titulars de dret, que habitualment expressen les seves inquietuds i temors durant les consultes.

Total persones ateses:

- Octubre: 132
- Novembre: 108
- Desembre: 118

Procedència: Síria, l'Afganistan, l'Iraq, el Pakistan.

Activitat R3.A1: Recollida de dades de consultes mèdiques i testimonis sobre la situació de les persones refugiades i migrants.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: del 18 d'octubre al 18 de novembre de 2015 es va fer un diagnòstic de la situació a Gràcia, enfocat més especialment a la situació de l'illa de Lesbos, amb anàlisi del context i les diferents respostes implementades a l'àmbit local, nacional i internacional. Aquest diagnòstic previ ha permès identificar les prioritats i les activitats a dur a terme.

Pel que fa a la intervenció, l'equip de MdM-E ha identificat aspectes que es podrien millorar per garantir una millor qualitat en les intervencions realitzades. Es va treballar, con juntament amb l'equip de MdM-G a Lesbos, en l'elaboració de protocols i guies ràpides d'intervenció adaptades al context i a la població beneficiària per tal d'homogeneïtzar l'atenció sanitària i millorar la gestió de la farmàcia i dels consumibles mèdics. Paral·lelament s'ha treballat amb les dades de consultes mèdiques per crear un format d'història clínica en ACCESS per millorar l'atenció, evitar errors i facilitar el seguiment dels pacients.

Resum de l'estat de les activitats i grau de compliment

Activitats planificades	Estat de les activitats (en relació al cronograma)				Grau de compliment (en %)
	Anul·lada	Endarrerida	Al dia	Avançada	
R1.A1: Acollida i revisió mèdica de les persones refugiades i migrants.			X		100%
R1.A2: Assistència mèdica per part dels metges, pediatres i personal d'infermeria.			X		100%
R2.A1: Serveis d'intèrpret.			X		100%
R2.A2: Suport psicosocial		X			75%
R3.A1: Recollida de dades de consultes mèdiques i testimonis sobre la situació de persones refugiades i migrants.					25%

Altres objectius assolits:

Millora de la qualitat de la intervenció primària de salut i gestió de productes no alimentaris.

Altres activitats realitzades:

A l'àmbit logístic, quant a la gestió de medicaments, consumibles mèdics i productes no alimentaris, s'han facilitat recursos per millorar aquest procés, com per exemple llistat d'equipament i material necessari per a cada consulta, kits detallats de material i medicació segons el tipus d'intervenció, llistat de medicaments essencials d'acord amb l'OMS, els protocols elaborats i la patologia més prevalent o un protocol de neteja i desinfecció de consultes sanitàries.

Del 3 a al 12 de novembre de 2015 un equip del Fons Català va fer una visita a Grècia, Macedònia i Sèrbia. A Grècia van ser rebudes pel MdM-G a la seu d'Atenes, que els va fer visitar la Policlínica on atenen les primeres necessitats mèdiques de les poblacions migrants i vulnerables gregues. A Lesbos, va ser el psiquiatre voluntari, Ricardo Angora, juntament amb els col·legues de MdM-G qui les va rebre.

VALORACIÓ DE LA MARXA DEL PROJECTE I OBSERVACIONS

Valoració dels objectius, resultats i activitats, assolits i no assolits

Veient la situació crítica a l'illa, la manca de recursos en general i els ajustos necessaris per coordinar equips de treballs d'orígens diferents, el resultat que implicava "la implementació d'una estratègia d'incidència política, a escala nacional i europea, per conscienciar sobre els drets de les persones refugiades i migrants a Grècia i a Europa" no s'ha pogut aconseguir, per la qual cosa es va reformular la proposta inicial (al novembre de 2015). L'equip enviat a l'illa de Lesbos, conforme a les necessitats expressades per MdM-G, estava format per personal sanitari i intèrprets, que no van poder dedicar-se a activitats d'incidència política, ja que les necessitats sanitàries eren massa importants i prioritàries.

Valoració del grau de participació dels col·lectius implicats en l'execució del projecte

És una mica difícil valorar aquest punt, ja que ens trobem en un context d'emergència en el qual la població beneficiària està molt afectada per les condicions de viatge. La majoria estan traumatitzats, esgotats i desnodrits, especialment les persones més vulnerables com els menors d'edat, persones amb discapacitat, gent gran, dones embarassades, famílies monoparentals i persones que han patit tortura, violació o violències de tipus psicològic, físic o sexual. A més, cal precisar que les persones refugiades i migrants no solen passar gaire temps als centres de registre de Moria i Kara Tepe, ja que després d'haver estat registrats generalment són transferits a Piraeus després d'un o dos dies.

Descripció dels recursos utilitzats (humans, materials i financers) en el marc del projecte

Els fons assignats del Fons Català s'han destinat essencialment als salaris, les assegurances, també com a desplaçaments, viatges, allotjament i per diem del personal sanitari expatriat i voluntari (un psiquiatre, un metge, dues infermeres, una pediatra, un intèrpret) a Lesbos i al lloguer de vehicles.

Viabilitat i sostenibilitat

També és difícil valorar aspectes de viabilitat com de sostenibilitat en un context de crisi humanitària quan les persones beneficiàries són sol·licitants d'asil i migrants en trànsit, en situacions altament vulnerables i majoritàriament sense destinació fixa. No obstant això, els processos de millora de la qualitat de la intervenció com de la gestió de medicaments, consumibles mèdics i productes no alimentaris, gràcies als protocols elaborats i als recursos facilitats, són elements clau que permeten enfortir la intervenció de MdM-G i incideixen en la viabilitat de la missió en general.

Hipòtesis i factors externs

Com ja s'ha explicat anteriorment, inicialment es va plantejar treballar en incidència política per conscienciar sobre els drets de les persones refugiades i migrants a Grècia i a Europa. No obstant això, l'increment considerable del flux d'arribades a partir del mes d'agost 2015 ha generat una severa manca de recursos pel que fa a recepció, allotjament i atenció primària de la salut dels migrants a l'illa, cosa que ha intensificat les necessitats en termes d'atenció sociosanitària.

Punts forts i punts febles observats en el desenvolupament del projecte

El diagnòstic realitzat per part del psiquiatre voluntari i de l'equip mèdic més els intèrprets pretén enfocar la intervenció per respondre a les necessitats identificades a terreny en matèria psicosocial, així com a enfocament de drets, cosa que es va elevar al soci local, MdM-G, que era present a l'illa des de l'inici de la crisi. Durant aquests tres mesos l'equip MdM-E ha treballat de manera integrada en la intervenció que coordina MdM-G, cosa que va permetre tenir un impacte immediat.

L'equip de MdM-E va permetre reforçar la intervenció de MdM-G en els punts de recepció de Moria i Kara Tepe tant pel que fa a atenció primària a la salut i atenció psicosocial (consultes, qualitat de l'atenció...) com pel que fa a organització i procediments.

Es va treballar en l'estandardització de l'atenció sanitària mitjançant la creació de vuit protocols (urgències extrahospitalàries, atenció de dones embarassades, etc.) i tant en la millor gestió dels medicaments i materials com de la distribució (kits de primers auxilis, productes no alimentaris).

No obstant això, quant a coordinació, hi va haver certes dificultats amb les autoritats gregues. Cal assenyalar que l'inici de la intervenció ha estat delicat ja que la coordinació d'equips sanitaris procedents de orígens diferents (grecs, holandesos, espanyols) en un context de crisi humanitària constitueix un repte. A més, l'atenció psicosocial de les poblacions beneficiàries i dels treballador no s'està cobrint. Però després de mesos d'intervenció i a causa de la gran pressió assistencial durant l'últim trimestre del 2015, es van identificar necessitats de suport psicosocial cap a l'equip desplaçat a l'illa.

SENSIBILITZACIÓ

Cal precisar que al llarg de tota la durada de la missió, s'han realitzat accions de comunicació, difusió, i educació al desenvolupament per testimoniar i sensibilitzar sobre la situació a Grècia:

Entrevistes:

- Ràdio Autonòmica de Canàries
- Agència EFE, corresponsalia Atenes
- Cadena SER, La Ventana
- El Diario de Granada
- El Mundo
- TV Aragonesa

Xarxes socials:

- Es van realitzar comunicacions diàries a Twitter (@psimoneasp), facebook i web de MdM-E).

Educació al desenvolupament:

- Projecte "Una altra mirada cap a la immigració": voluntariats enviats a Grècia realitzen xerrades de sensibilització en centres educatius (Madrid).
- Testimonis a financeres i mitjans de comunicació de voluntaris que van estar a Grècia (Navarra).

VALORACIÓ GLOBAL DEL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE I PERSPECTIVES DE FUTUR

Encara que va disminuir el flux d'arribades des de l'inici de l'any de 2016, la mitjana d'arribades diàries per al mes de gener continua sent molt alt (gairebé 1.000 arribades/dia). A més, el fred, la pluja i fins la neu generen condicions molt difícils per a les persones refugiades i migrants a l'illa.

Les necessitats han evolucionat poc. MdM-G continua necessitant el suport de personal sanitari i intèrprets per dur a terme les activitats d'atenció primària de salut (APS), atenció psicosocial i mediació sociocultural. Es considera important continuar treballant per la millora de la qualitat de l'atenció a través de la implementació de les mesures proposades i d'un suport psicosocial, tant a les poblacions en trànsit com als treballadors i voluntaris es que treballen en l'illa.

L'equip a Lesbos també va apuntar la necessitat de realitzar una anàlisi que guiï la intervenció de MdM cap a la cobertura de l'atenció de les persones en major situació de vulnerabilitat en aquest context, com ara víctimes de tortura o violència sexual, víctimes directes de violència de guerra, menors de 5 anys i atenció a la SSR.

Pel que fa al seguiment mèdic, es planteja reprendre la idea de la cartilla d'atenció sanitària individualitzada, atès que pot servir per donar continuïtat a les cures de les persones ateses al llarg de la seva ruta migratòria des de diferents delegacions de MdM, la qual cosa en facilitarà la integració en el sistema sanitari del país d'acollida.

Respecte a la traducció-interpretació, es valora molt positivament continuar treballant en l'elaboració d'un glossari de termes en àrab, farsi, urdú i anglès, perquè els professionals sanitaris puguin ser més autònoms en les seves consultes.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

SEGUIMENT GRÀFIC

FEBRER 2016

Les imatges corresponen al novembre de 2015, arran de la missió preliminar de seguiment i identificació als Balcans i Grècia duta a terme per dues tècniques del Fons Català.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

PROJECTE 2860

ACCÉS A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA INCLOENT LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA SEXUAL I DE GÈNERE PER A PRESONES REFUGIADES I MIGRANTS A ITÀLIA

País: ITÀLIA
Regió: DIVERSES
Continent: EUROPA
Realitzat per: METGES DEL MÓN CATALUNYA / METGES DEL MÓN ITÀLIA

Data aprovació: 01/10/15
Període finançament: 2015

Estat del Projecte: Finalitzat

Import total projecte:	29.600,00 euros
Aportació contrapart:	----
Aportació entitat:	----
Aportació sol·licitada:	29.600,00 euros
Aportació del FONS:	29.600,00 euros
10% de gestió:	2.960,00 euros
Import total a finançar:	32.560,00 euros

SINOPSI

Durant l'any 2015, Itàlia, igual que Grècia, ha experimentat un augment dramàtic de l'arribada de persones refugiades i migrants a les seves costes. La major part de la població, ha arribat a Itàlia per la frontera marítima amb Líbia, cap a l'illa de Lampedusa i Sicília i desembarquen a Calàbria i Puglia.

La gran majoria d'aquestes persones, provenen de països en situació de guerra o conflictes armats, principalment de Síria, Eritrea, Nigèria, Somàlia... Els vaixells han rescatat més de 200.000 persones a la Mediterrània amb l'operació "*Mare Nostrum*" anomenada posteriorment *Tritón*. Aquestes operacions, però, són més operacions de control de fluxos migratoris que de salvament de vides.

Un cop les persones, refugiades o migrants, desembarquen en territori italià, passen una revisió mèdica i s'inicia el procés d'identificació d'estatus i de tramitació d'asil. Aquestes persones haurien de passar com a màxim dos dies al centre de recepció per a primers auxilis (CPSA) i després haurien de transferides a altres centres de recepció com els CAS (allotjament d'urgència) per a sol·licitants d'asil o CARA (centres d'allotjament per a sol·licitants d'asil), segons que sigui el seu estatus legal.

Sicília s'ha convertit en una illa de trànsit des d'on les persones refugiades o migrants són distribuïdes als centres de recepció a tot Itàlia.

Entre les persones sol·licitants d'asil hi ha menors no acompanyats, persones amb discapacitat, dones embarassades, famílies monoparentals i persones que han patit tortures, violació o violències de tipus psicològic, físic o sexual.

Aquest projecte contempla oferir atenció a les persones refugiades i migrants que arriben a Sicília, Calàbria o Puglia en el seu camí cap al nord d'Itàlia.

Amb la implementació d'aquesta resposta es volen assolir tres resultats:

1. Accés de la població afectada als serveis de salut sexual i reproductiva, tot i incloent les víctimes de SGBV (violència sexual i de gènere).
2. Accés de la població afectada als serveis de salut mental i suport psicosocial.
3. Implementació d'una estratègia d'incidència política, d'àmbit nacional i europeu, per conscienciar sobre els drets de les persones refugiades i migrants a Grècia i Europa.

Amb l'aportació sol·licitada es contractaran els serveis professionals d'un/a infermer/a social, un/a psicòleg/a, un traductor/a i un mediador/a sociocultural i es realitzaran tallers de formació.

INSTITUCIONS QUE HI COL·LABOREN

Traspàs p. 2833 - SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT A EUROPA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A L'ÀREA MEDITERRÀNIA

SEGUIMENT

FEBRER 2016

L'informe final que es presenta ha estat elaborat per METGES DEL MÓN i cobreix el període comprès entre l'1 de novembre i el 31 de desembre de 2015.

DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE I DEL MECANISME D'EXECUCIÓ

El context no ha canviat durant l'execució de les activitats. La regió italiana de Calàbria té una població de menys de 2 milions d'habitants. El 30 de juny de 2015, la presència de les persones migrants acollides mitjançant el sistema de recepció de la regió era de 206 per 1.000 habitants, una de les taxes més altes d'Itàlia. A Calàbria, l'accés a serveis socials bàsics (salut, col·legis públics etc.) és inferior que en altres regions italianes. En principi, el sistema públic de salut s'encarrega de la cura de la salut de la població local i dels migrants i refugits, però l'oferta i la gestió dels serveis de salut és una de les més fràgils en aquesta regió del sud d'Itàlia, mentre que el nivell secundari és gairebé inexistent.

Alhora Calàbria pateix de manera notable les conseqüències de la corrupció i de la màfia local (Ndrangheta) profundament involucrada en tots els nivells de la societat (autoritats locals, organitzacions civils, sistema de salut, etc.). Sovint no és possible localitzar les persones responsables d'un servei públic, ja que solen ser destituïdes per les autoritats nacionals. A dia d'avui, el Govern ha declarat que el procés de reestructuració portarà temps, de manera que el Ministeri d'Assumptes Interiors probablement continuarà la gestió directa del sistema de salut fins a l'any 2018. Aquesta

situació, molt peculiar i complicada, agreuja la situació dels migrants i refugiats que arriben a aquesta zona. Les persones migrants i refugiades acollides al sud d'Itàlia solen ser objecte d'explotació en el sector informal (treballs agrícola o domèstic temporals).

En aquest escenari, Metges del Món - Espanya juntament amb Metges del Món - França van realitzar una primera missió exploratòria a Itàlia al juliol 2015 i després una de més específica al sud d'Itàlia, a la regió de Reggio Calabria a finals de novembre de 2015. A partir d'aquestes missions, les dues delegacions van decidir intervenir en aquesta zona, per respondre a les necessitats sanitàries bàsiques i psicosocials dels sol·licitants d'asil i migrants que arriben per vaixell al sud d'Itàlia.

Arran d'aquesta última missió d'identificació, es va decidir que la nostra intervenció conjunta anava dirigida a atendre els/les sol·licitants d'asil i migrants que s'allotgen en els SPRAR (Centres de Recepció de Sol·licitants d'Asil i Refugiats), així com als treballadors/es socials que treballen en aquests centres de recepció i formar-los en matèria de primers auxilis psicològics.

Aquesta formació s'ha dut a terme per part del nostre equip de tres psicòlegs, del 15 al 20 de desembre a les localitats de Reggio Calabria (en col·laboració amb la Creu Roja Italiana) i a Gioiosa Ionica; amb el suport administrativologístic de la Coordinadora d'MdM - França a Itàlia.

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

OBJECTIUS I RESULTATS

Objectiu general: Contribuir a la reducció de la mordibitat i la mortalitat de les persones refugiades i migrants durant la seva ruta migratòria.

Objectiu Específic 1: Millorada la salut mental dels migrants i refugiats a Reggio Calabria (sud d'Itàlia).		
Indicadors previstos:	**Objectius assolits**:	**Fonts de verificació**:
Nombre de persones capacitades.	65 persones dels SPRAR van ser capacitades en principis bàsics de primers auxilis psicològics i intervencions psicosocials amb els/les migrants i sol·licitants d'asil.	Llista de participants en els cursos de formació.

Resultat esperat 1.1: La població beneficiària té accés a salut mental i a suport psicosocial.		
Indicadors previstos:	**Resultats assolits**:	**Fonts de verificació**:
Percentatge de personal dels SPRAR capacitat en primers auxilis psicològics.	50% del personal dels SPRAR capacitat.	Llista de participants en els cursos de formació.
Percentatge de satisfacció dels participants en el curs de formació.	La taxa mitjana de satisfacció expressada pels participants va ser de 8,9 sobre 10.	Enquestes de satisfacció pre i post tests dels cursos de formació.

Resultat esperat 1.2: S'ha implementat una estratègia d'incidència política per conscienciar sobre els drets de les persones migrants, sol·licitants d'asil o refugiades i fomentar l'acceptació en la població local.

Indicadors previstos:	Resultats assolits:	Fonts de verificació:
	No es va poder dur a terme l'estratègia d'incidència política per conscienciar sobre els drets de les persones sol·licitants d'asil i migrants a Itàlia i a Europa, a causa de l'increment considerable del flux d'arribades al sud d'Itàlia i perquè es va veure la necessitat que sigui Metges del Món-Itàlia (no MdM-E o MdM-F) qui desenvolupi les activitats d'incidència política cap a les autoritats italianes.	

ACTIVITATS PREVISTES I GRAU DE COMPLIMENT

Activitat R1.A1: Acollida i revisió mèdica del les persones refugiades i migrants.
Descripció de l'acció realitzada i observacions: El període que abraça aquest informe (finals de 2015) es refereix a la fase d'identificació per a la futura intervenció conjunta entre MdM-E amb MdM-F a Itàlia el 201, que és quan es desenvoluparà aquesta activitat.

Activitat R1.A2: Formació en primers auxilis psicològics de 30 treballadors/es socials dels centres SPRAR.
Descripció de l'acció realitzada i observacions: Dels 30 treballadors/es socials convidats, només varen assistir 17 persones de sis centres SPRAR de la província Reggio Calabria, al curs de primers auxilis psicològics, en col·laboració amb la Creu Roja italiana. Aquesta baixa participació s'explica per la mobilització solidària respecte a l'obertura d'una cooperativa local que va ser cremada per la màfia Ndrangheta.

Activitat R1.A2: Formació en primers auxilis psicològics de 70 treballadors/es socials dels centres SPRAR.
Descripció de l'acció realitzada i observacions: Aquesta segona formació es va dur a terme els 15, 16 i 17 de desembre a l'oficina Gioiosa Ionica d'UNICEF, en col·laboració amb el Coordinament General de la xarxa de SPRARs a Calàbria. <u>Perfil dels participants</u>: 65 persones van assistir a la capacitació. 52 persones eren personal dels centres SPRAR i 13 eren estudiants de la principal universitat de Calàbria involucrats en el treball voluntari amb els migrants. <u>Contingut de la capacitació</u>: La capacitació es va desenvolupar al voltant de tres mòduls principals: 1) La dimensió psicosocial dels processos migratoris. 2) La psicologia dels primers auxilis. 3) Les intervencions psicosocials en emergències. <u>*Mòdul 1: La dimensió psicosocial dels processos migratoris*</u> Es va introduir primer el concepte principal de les competències culturals com a resultat d'una reflexió compartida entre els següents temes: alteritat, les fronteres, la identitat, les víctimes i els defensors de drets humans, els estereotips i les creences. La segona part de la formació va explorar l'impacte psicosocial dels processos migratoris com a resultat de la violència política, la socialització i la indefensió apresa. El trauma a causa de la migració va ser redefinit com un dolor complex anomenat Síndrome d'Ulisses. <u>*Mòdul 2: La psicologia en els primers auxilis*</u> Es va centrar la comprensió de la paraula "emergències" per explicar als/les participants quines accions s'han de dur a terme durant els primers auxilis i els serveis de suport. La primera part del mòdul es va

centrar en qui, quan i on es realitzen els primers auxilis psicològics (PFA - *psychological first aid*). La segona part del mòdul es va centrar en els quatre grans principis d'acció de la PFA (Preparar, Mirar, Escoltar, Vincular) destacant les habilitats de comunicació que intervenen en cada principi d'acció.

Mòdul 3: Les intervencions psicosocials en emergències
La primera part es va centrar en el paper de l'ajuda i els conceptes bàsics de salut mental i les tècniques d'intervenció psicosocial amb una especial atenció als casos vulnerables (nens/es, adolescents) relacionats amb els migrants i els refugiats. La segona part de la formació va ser sobre les reaccions d'angoixa emocional que es donen després d'una situació d'emergència. L'última part de la formació es va relacionar amb la prevenció del burnout i l'autocura i el maneig de l'estrès dels cuidadors/es.

Metodologia:
Es van utilitzar diferents tipus de metodologies durant aquest entrenament, com ara: role playing, casos pràctics i exercicis. Tot això va facilitar la discussió i l'entesa, el vincle entre teoria i pràctica i l'augment del nivell de la participació.

Activitat R1.A3: Serveis d'intèrpret i mediació sociocultural.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: El període que abraça aquest informe (finals de 2015) es refereix a la fase d'identificació per a la futura intervenció conjunta entre MdM-E amb MdM-F el 2016, que és quan es durà a terme aquesta activitat.

Activitat R2.A1: Serveis de salut mental i suport psicològic i legal.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: Amb aquesta formació en primers auxilis psicològics, es pretén que el personal que atén les persones refugiades i migrants als centres de recepció SPRAR tinguin les eines per poder oferir un servei adequat de salut mental i suport psicològic.

Activitat R2.A2: Recollida de dades de consultes mèdiques i testimonis sobre la situació dels migrants i refugiats a Itàlia.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: El període que abraça aquest informe (finals de 2015) es refereix a la fase d'identificació per a la futura intervenció conjunta entre MdM-E amb MdM-F el 2016, que és quan es durà a terme aquesta activitat.

No obstant, existeix una iniciativa pilot de recollida de dades dels sol·licitants d'asil dels SPRAR interessats a compartir experiències i publicar-les per a la sensibilització i un coneixement millora de la seva situació.

Activitat R2.A3: Comunicats i lobbying a les autoritats italianes i europees sobre els drets de les persones refugiades i migrants.

Descripció de l'acció realitzada i observacions: El període que abraça aquest informe (finals de 2015) es refereix a la fase d'identificació per a la futura intervenció conjunta entre MdM-E amb MdM-F el 2016, que és quan es durà a terme aquesta activitat.

Resum de l'estat de les activitats i grau de compliment

Activitats planificades	Estat de les activitats (en relació al cronograma)				Grau de compliment (en %)
	Anul·lada	Endarrerida	Al dia	Avançada	
R1.A1: Acollida i revisió mèdica de les persones refugiades i migrants.	X				0%
R1.A2: Formació en primers auxilis psicològics de treballadors/es socials dels centres SPRAR			X		100%
R1.A3: Serveis d'intèrpret i mediació sociocultural.	X				0%

R2.A1: Serveis de salut mental i suport psicològic i legal		X			20%
R2.A2: Recollida de dades de consultes mèdiques i testimonis sobre la situació de les persones refugiades i migrants a Itàlia.		X			10%
R2.A3: Comunicats i lobbying a les autoritats italianes i europees sobre els drets de les persones refugiades i migrants.	X				0%

Altres objectius assolits:

L'establiment de xarxes i la construcció d'una relació d'estreta col·laboració entre Metges del Món (Espanya i França) amb les autoritats de Reggio Calabria, és un dels majors objectius assolits, gràcies a aquesta formació en primers auxilis psicològics, atès que MdM mai no havia treballat al sud d'Itàlia i, per tant, no tenia a cap xarxa establerta.

Un resultat positiu addicional ha estat l'intercanvi d'experiències i millors pràctiques entre tot el personal dels centres SPRAR. El projecte ha estat una gran oportunitat per començar a construir una xarxa de relacions amb els actors locals que participen en el sistema d'acollida i execució de programes amb les persones migrants i refugiades.

Altres activitats realitzades:

ACTIVITATS	INSTITUCIÓ / ORGANITZACIÓ				
	MdM	Red Cross	Comune di Gioiosa Iconica	Coordinamento Centrale SPRAR	Recosol Calàbria
Preparació del programa i materials de formació en primers auxilis psicològics.	X				
Preparació del programa i materials de formació en primers auxilis.		X			
Preparació i invitacions als participants.	X			X	
Logística de la formació de PFA (sales de reunions, etc.).	X		X		X
Logística de la formació en primers auxilis (sales de reunions, etc.).		X			
Coordinació logística (hotels, menjar, etc.).	X				X
Visibilitat	X		X	X	
Supervisió i presentació d'informes	X				

Xerrades informals i formals amb diferents actors locals, com:

- Ministeri de Coordinació Regional dels Afers Interns dels centres SPRAR.

- Coordinador dels cursos universitaris de Ciències Socials de la Universitat de Cosenza.
- Misericòrdia de Reggio Calabria.
- Arci de Reggio Calabria.
- Les cooperatives locals que gestionen els centres d'acollida de migrants i refugiats a la recerca de sinèrgies i futures intervencions adequades a la zona per al 2016.

VALORACIÓ DE LA MARXA DEL PROJECTE I OBSERVACIONS

Valoració dels objectius, resultats i activitats, assolits i no assolits

Els tallers de formació han significat una bona oportunitat per començar la relació entre MdM-E juntament amb MdM-F, amb organismes locals que treballen amb migrants i refugiats a l'àrea de Calàbria. Com a resultat, MdM ha estructurat el seu posicionament a la xarxa dels actors socials, tot incrementant el coneixement del territori.

L'avaluació general de la formació sobre els Primers Auxilis ha mostrat un 85% de satisfacció. L'avaluació general de la formació sobre el Psicosocial ha mostrat un 89% de satisfacció, amb retroalimentació per part dels participants sobre els temes favorits per a pròxims cursos. L'efectivitat d'aquesta formació va ser provada amb un pre i post test que va demostrar una millora del 26% en la comprensió dels temes específics de la formació.

Valoració del grau de participació dels col·lectius implicats en l'execució del projecte

El SPRAR de Gioiosa Ionica pertany a Recosol, la xarxa de totes les ciutats que acullen persones refugiades i als centres SPRAR, i el director de Recosol Gioiosa Ionica és el coordinador per a tota la zona de Calàbria. Així que el SPRAR de Gioiosa Ionica va estar directament involucrat en l'organització logística de la formació. A causa de la posició geogràfica, el paper del director i les activitats realitzades durant el curs, el SPRAR de Gioiosa Ionica ha funcionat com un centre efectiu de la xarxa regional d'aquests centres.

En segon lloc, la formació ha demostrat una alta participació: 65 persones van assistir a la capacitació. Van ser 52 persones dels centres SPRAR i 13 estudiants de la Universitat de Calàbria, que assisteixen de manera voluntària les persones refugiades i migrants.

Durant els tallers, el representant dels docents de la universitat va mostrar tant d'interès en els temes i els tallers de metodologia que va proposar una col·laboració entre Metges del Món i la Universitat de Calàbria per a tallers i seminaris futurs sobre els processos de migració, l'impacte psicosocial i les intervencions.

La metodologia aplicada ha facilitat la participació activa dels participants en les activitats dels tallers, vinculant la teoria amb la pràctica. En la prova d'avaluació final, molts dels participants han subratllat la utilitat de la formació en el seu treball diari. La majoria d'aquests participants són joves i profundament compromesos, la qual cosa facilita la seva participació activa en els debats i en els grups de discussió i treball.

Molts dels participants van assenyalar la manca de coordinació entre els centres d'acollida de migrants i refugiats. Per això, la capacitació va ser una bona oportunitat per reforçar una xarxa informal.

Descripció dels recursos utilitzats (humans, materials i financers) en el marc del projecte

Els recursos aprovats pel Fons Català s'han destinat a salaris, assegurances del personal expatriat (psicòlegs de MdM-E, coordinadora de MdM-F), així com als desplaçaments, viatges, allotjament i per diem durant la Missió exploratòria de novembre 2015 i la formació en primers auxilis psicològics de desembre a 2015; a les despeses de transport, allotjament i manutenció dels participants de la formació; més l'elaboració dels materials didàctics i despeses de funcionament de MdM-E i MdM-F a Itàlia.

Viabilitat i sostenibilitat

Les activitats centrades en la creació de capacitats i l'establiment d'una xarxa d'actors a Itàlia, involucrats en el sistema de recepció de persones refugiades i migrants, van ser identificats com una de les intervencions més adequades i sostenibles.

Hi proveïdors de serveis, però hi ha una manca de coordinació i de serveis especialitzats. Per tant, la creació de capacitats per a autoritats sanitàries i socials i de xarxes, el debat i la coordinació, han tingut un impacte molt positiu en les relacions entre les autoritats locals i les organitzacions socials, que quedaran després de la intervenció externa de MdM-E i MdM-F.

Hipòtesis i factors externs

L'únic factor extern que afecta la bona marxa del curs, va ser l'incendi provocat per la màfia Ndrangheta que va provocar una menor participació del personal dels SPRAR de la província de Reggio Calabria en el primer curs de formació.

Punts forts i punts febles observats en el desenvolupament del projecte

Punts forts:

- Experiència de treball de la xarxa de MdM amb les persones refugiades i migrants a la Mediterrània.
- Experiència de MdM-E en atenció i formació psicosocial.
- Experiència de MdM-E en salut mental.

Punts febles:

- Primera activitat de la xarxa de MdM a Itàlia.
- Sense una xarxa sòlida perquè MdM és nou a Itàlia.
- Poc temps per organitzar la formació.
- Manca de personal de MdM present a la regió de Calàbria.

SENSIBILITZACIÓ

Els mitjans de comunicació locals han cobert les activitats de formació (a través dels diaris "El Ciavula" "Radiovenere", el "Telemia" i la televisió "Locride") cosa que ha fet augmentar la visibilitat del projecte. Els vincles dels articles són:

- http://radiovenere.net/Articolo/4710/a-gioiosa-jonica-corso-primo-soccorso-psicologico#.Vm71fErhDIU
- http://www.telemia.it/news.php?news=14254
- http://ciavula.it/2015/12/gioiosada-domani-il-corso-primo-soccorso-psicologico/

Un tema específic a ser considerat per a la intervenció futura el 2016, es relaciona amb la conscienciació de les comunitats receptores italianes, perquè facilitin la integració i la convivència entre població local i poblacions migrants i/o refugiades al sud d'Itàlia.

Cal destacar les nombroses experiències pilot que han estat implementades per part del personal dels SPRAR, voluntaris/àries i ciutadans italians i que caldria recollir.

Per tal de reforçar i donar suport a aquest tipus d'activitats, el 2016, es veu necessari organitzar nous tallers o activitats de sensibilització per a les comunitats locals.

VALORACIÓ GLOBAL DEL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE I PERSPECTIVES DE FUTUR

Els cursos de formació en primers auxilis psicològics van ser una primera avaluació de les condicions locals del fenomen migratori i les necessitats de l'equip dels SPRAR. Idees interessants van ser compartides al llarg dels tallers i les converses informals amb els/les participants sobre les necessitats formació en suport psicosocial, els reptes, les necessitats no cobertes en el sistema de recepció i els temes d'investigació sobre la intervenció psicosocial per millorar la comprensió, la sensibilització i el sistema d'assistència i protecció de les poblacions migrants i refugiades a Itàlia. Totes aquestes noves activitats podrien ser desenvolupades i implementades durant el 2016 amb nous fons per a una operació a mitjà-llarg termini.

Necessitats i activitats potencials per al 2016:

- Desenvolupament d'un programa de ToT formació completa i mòduls en italià (existeixen molt pocs materials en italià sobre aquests temes) per ser compartits amb tots els participants i les institucions locals, per millorar l'atenció psicosocial de les persones refugiades i migrants.

- Disseny d'una campanya de sensibilització sobre la migració i els processos d'asil, impacte i intervencions per al sud i el nord d'Itàlia (recepció principal i les qüestions difícils en el país d'acollida).

- Els/les participants van mostrar interès a seguir un programa de capacitació sobre l'impacte psicosocial i intervencions amb un interès específic en el maneig de l'estrès i habilitats culturals (és a dir etnopsiquiàtric i antropològic), a causa de les dificultats per relacionar-se i brindar assistència psicosocial a persones de diferents orígens.

- Les institucions implicades en la formació van mostrar disposició per l'establiment d'un sistema de coordinació i de xarxa de referència, com ara programes de formació més específica per als diferents proveïdors de serveis que participen en el sistema de recepció i derivació de casos vulnerables (centres de salut mental, centres de salut, formal i institucions no formals d'educació, universitats, etc.).

- Algun dels participants dels centres SPRAR van presentar projectes d'investigació interessants sobre la migració i l'asil que permetran millorar la comprensió, el coneixement i el disseny rellevant de les intervencions psicosocials per a les persones refugiades i migrants:

  – Recollida de dades dels/les sol·licitants d'asil dels centres SPRAR, interessats a compartir experiències i publicar-les per a la sensibilització i el millor coneixement de la seva situació.

  – Projecte d'investigació sobre una "escala de resiliència" per a persones en processos migratoris, per identificar millor els punts forts i febles, per tal de millorar el disseny de les intervencions de salut mental i suport psicosocial i la prestació de serveis als migrants i sol·licitants d'asil amb necessitats específiques.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

SEGUIMENT GRÀFIC

FEBRER 2016

Imatges de la formació

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

PROJECTE 2863

SUPORT ALS REFUGIATS I REFUGIADES DE DIFERENTS ORÍGENS, QUE ARRIBEN CERCANT ASIL A EUROPA PEL CORREDOR DELS BALCANS, MITJANÇANT LES ARTS ESCÈNIQUES I LA COMICITAT

País: MACEDÒNIA-SÈRBIA-CROÀCIA
Regió: BALCANS
Continent: EUROPA
Realitzat per: PALLASSOS SENSE FRONTERES / UNICEF / LA STRADA INTERNATIONAL / UNHCR

Data aprovació: 23/10/15
Període finançament: 2015

Import total projecte:	37.345,00 euros
Aportació contrapart:	10.000,00 euros
Aportació entitat:	2.435,00 euros
Aportació sol·licitada:	25.000,00 euros
Aportació del FONS:	25.000,00 euros
10% de gestió:	2.500,00 euros
Import total a finançar:	27.500,00 euros

Estat del Projecte: Finalitzat

SINOPSI

La proposta contempla oferir suport emocional a la infància refugiada siriana, afganesa i iraquiana, mitjançant gires d'espectacles de diverses durades (30-45 minuts) fonamentats en la comicitat blanca i amable dels pallassos i pallasses, i la varietat del circ (acrobàcies i malabars). Les accions seran suaus però alegres, per tal d'afegir energia positiva però evitant esverar amb excessos d'energia els infants. L'acció persegueix sobretot actuar positivament en els processos de resiliència dels infants afectats per la guerra i per la situació de refugi.

La tipologia de l'acció de Pallassos sense Fronteres possibilita entre altres coses:

- Increment i desenvolupament de l'humor: els nens aprenen a fer bromes i a interpretar-les, aprenen jocs diferents, a riure d'elements dels quals normalment no riuen.
- Millora de l'estat anímic: s'observa un major relaxament i una disminució de la tensió en els nens després dels espectacles.
- Increment de l'autoestima: el fet que els artistes es barregin entre els infants i atenguin les seves demandes, els prestin atenció, fa que els nens se sentin més valorats i els fa sentir importants per uns moments.
- Increment de les relacions interpersonals: s'observa com mitjançant els espectacles millora la relació entre els propis nens que assisteixen als espectacles, i també d'aquests amb els educadors, pel fet de que l'acció els dóna una base de relació en comú per establir-ne de noves.

- Facilitar les tasques d'atenció als infants dutes a terme per altres organitzacions que donen suport als infants i que actuen en prevenció contra el tràfic de nens i nenes.

L'entitat treballa de manera coordinada amb PSF internacional. La secció de PSF Catalunya ha realitzat una missió exploratòria i ha focalitzat les seves activitats als següents llocs:

1. Gevgelija (Macedònia) - Vinojug: camp de trànsit de Grècia a Sèrbia.
2. Preshevo (Sèrbia): centre on s'identifica i registra als refugiats per redireccionar-los a Croàcia.
3. Belgrad (Sèrbia): plaça de l'estació d'autobusos, plaça de la Facultat d'Economia i centre de suport als sol·licitants d'asil.
4. Petrovo Selo (Croàcia): pas fronterer on arriben els refugiats provinents del camp d'Opatavac.
5. Bapska (Croàcia): pas fronterer entre Croàcia i Sèrbia on els refugiats esperen en fila els vehicles que els duran a Opatavac.
6. Opatovac (Croàcia): camp de refugiats muntat per l'exèrcit on els refugiats passen no més de 48 hores

Els recursos sol·licitats van imputats a despeses de logística. La feina dels pallassos i pallasses és voluntària.

INSTITUCIONS QUE HI COL·LABOREN

Traspàs p. 2833 - SUPORT A L'ACOLLIDA DE POBLACIÓ REFUGIADA EN TRÀNSIT A EUROPA VÍCTIMA DELS CONFLICTES ARMATS A L'ÀREA MEDITERRÀNIA

SEGUIMENT

MARÇ 2016

L'informe final ha estat elaborat per PALLASSOS SENSE FRONTERES i cobreix el període comprès entre el 20 de setembre i el 31 de desembre de 2015.

DESCRIPCIÓ DEL MECANISME D'EXECUCIÓ

Dins el complex context en el qual s'ha realitzat el projecte s'han produït canvis constants als qual hem hagut de respondre amb un grau de flexibilitat molt gran i exigent. Des que es va iniciar la missió exploratòria el 25 de setembre, moment en el qual hi havia concentracions de refugiats a Croàcia i columnes de gent que es traslladaven d'oest a est pel territori croata es van produir canvis de context en diferents àmbits:

- Canvis en l'actitud dels governs en relació al trànsit o acceptació dels refugiats.

- Canvis dels governs en relació a l'estatus legal de les ONG que brindaven ajut als refugiats.
- Restricció en l'accés a localitzacions on es trobaven els refugiats.
- Tancament de centres i obertura de nous en altres llocs amb el conseqüent reordenament dels fluxos.
- Increments i decrements dels mateixos fluxos a causa de vagues de transport marítim o altres factors meteorològics.

En concret això ens va obligar a tenir un equip d'artistes que fos capaç de desdoblar-se en qualsevol moment o de moure's amb agilitat cap on fos necessari, amb un coordinador logístic i amb una infraestructura mínima que permetés llur mobilitat.

Els canvis que vam efectuar en comparació amb la proposta detallada inicial van ser que en lloc de treballar a Opatovac (Croàcia) i altres punts fronterers d'aquest país amb Sèrbia i Hongria, vam haver de posar en marxa les activitats a la frontera Macedònia-Grècia amb accions esporàdiques a la frontera Sèrbia-Macedònia. A Belgrad vam intentar dur a terme accions però vam topar amb el desmantellament de les tendes dels refugiats a la plaça davant de la Facultat d'Economia o l'anomenada Bristol davant l'estació d'autobusos i el seu trasllat a altres llocs i la dificultat d'aconseguir els permisos per actuar.

Les activitats que es van dur a terme finalment van ser de 163 espectacles/animacions dutes a terme a les localitzacions de Gvegvelija (FYROM), Idomeni (Grècia) i Preshevo (Sèrbia) per ordre d'intensitat. Es va arribar a 40.720 persones i vam desplegar 17 artistes sobre terreny principalment catalans però també d'altres punts de l'Estat espanyol. Els espectacles eren de pallassos i circ, fonamentats en la comicitat, en format de carrer amb la màxima flexibilitat i mobilitat.

DESCRIPCIÓ DE LA INTERVENCIÓ

OBJECTIUS I RESULTATS

Objectiu general: Oferir suport emocional a la infància siriana que es troba en el trànsit de refugia cap a Europa.	
Indicadors previstos de l'objectiu general: La resposta és positiva en el 90% del públic assistent. El 10% no reacciona negativament.	**Fonts de verificació**: - Certificats de donació amb nombre de beneficiaris, llocs d'actuació, segellats i signats per la contrapart. - Material gràfic de l'activitat realitzada on es pot observar la reacció del públic en diferents accions. - Documents de valoració dels artistes. - Documents de valoració de la contrapart.

Objectiu específic 1: La infància dóna mostres d'alegria i joc durant i després de les activitats realitzades.		
Indicadors previstos: La resposta és positiva en el 90% del públic assistent. El 10% no reacciona negativament.	**Objectius assolits**: No va haver-hi reaccions negatives envers als nostres espectacles o accions en cap cas. Va haver-hi moments en els quals els refugiats prioritzaven, com és comprensible, el seu accés al transport cap a punts situats més al nord de la seva ruta.	**Fonts de verificació**: Material gràfic. Informes artistes. Valoració de les contraparts.

Resultat esperat 1.1:		
Indicadors previstos: - Certificats de donació amb número de beneficiaris, llocs d'actuació, segellats i signats per la contrapart. - Material gràfic de l'activitat realitzada on es pot observar la reacció del públic en diferents accions. - Documents de valoració dels artistes. - Documents de valoració de la contrapart.	**Resultats assolits**: 163 espectacles o accions artístiques per a 40.720 persones. 117,5 hores d'espectacle/animació amb una mitja de durada per actuació de 42 minuts, amb la participació mitjana de 2,62 artistes per *bolo*.	**Fonts de verificació**: - Certificats de donació amb numero de beneficiaris, llocs d'actuació, segellats i signats per la contrapart. - Material gràfic de part de l'activitat realitzada. - (No vam aconseguir documents de valoració de les contraparts per la situació de caos i improvisació que es vivia sempre)

ACTIVITATS P`REVISTES I GRAU DE COMPLIMENT

S'han fet 145 espectacles o accions artístiques per a 34.285 persones.

Activitat 1.1.1: - Espectacles de pallassos i pallasses fonamentats en la comicitat i les arts del circ.
Descripció de l'acció realitzada i observacions: <u>Calculem que un 25% d'activitats van ser en aquest format.</u> El tipus d'activitat que es va dur a terme va ser normalment espectacle de circ o pallasso amb una durada que s'adaptava sempre al temps d'estada dels refugiats en las diferents localitzacions.

Activitat 1.1.2: - Accions individualitzades de tipus pallasso d'hospital per als infants més febles i alhora receptius.
Descripció de l'acció realitzada i observacions: <u>Es van fer accions d'aquest tipus aproximadament en un 15% del volum total.</u> En determinats moments, i sempre que les condicions ho possibilitessin, es feien accions dirigides a infants en una situació de precarietat especial (discapacitats, nenes o nens no acompanyats, traumatitzats) però mai es va fer distinció en els certificats sobre els diferents tipus d'intervenció i per tant no podem segregar les activitats de forma adequada i certa.

Activitat 1.1.3: - Animacions i jocs de grup (no les hem quantificat i caldrà estructurar-les sobre la marxa).
Descripció de l'acció realitzada i observacions: <u>Aquest va ser el gruix principal del projecte, 60% del volum total.</u> Era molt difícil fer espectacles escenificats d'una manera organitzada i formal. Per tant, es va recórrer a una cosa que els artistes dominaven molt bé, que era l'espectacle de carrer. De totes maneres, igual com en el cas anterior, als certificats no es va diferenciar entre un tipus d'activitat i altres.

Resum de l'estat de les activitats i grau de compliment

Activitats planificades	Estat de les activitats (en relació al cronograma)				Grau de compliment (en %)
	Anul·lada	Endarrerida	Al dia	Avançada	
1.1.1 - Animacions i jocs de grup (no les hem quantificat i caldrà estructurar-les sobre la marxa).			X		100%
1.1.2 - Accions individualitzades de tipus pallasso d'hospital per als infants més febles i alhora receptius.			X		100%
1.1.3 - Animacions i jocs de grup (No les hem quantificat i caldrà estructurar-les sobre la marxa).			X		100%

Altres activitats realitzades:

No es van realitzar altres activitats, llevat de coordinar, fer gestions logístiques i d'enllaç.

VALORACIÓ DE LA MARXA DEL PROJECTE I OBSERVACIONS

Valoració dels objectius, resultats i activitats, assolits i no assolits

Els canvis que es van produir al projecte van ser majoritàriament de caràcter geogràfic. De la previsió d'actuar a Croàcia, Sèrbia i Macedònia vam passar a una acció on les activitats es van dur a terme a Macedònia, Grècia i Sèrbia. És important destacar que sovint els beneficiaris eren els mateixos (exemple: Idomeni, Gvgvelija, Preshevo, Atenes) i que com més avall baixàvem en la ruta més beneficiaris de diferents orígens trobàvem. Els filtres que es posaven als refugiats van començar a tenir efecte a Idomeni, on al final del projecte vam topar amb disturbis motivats per les protestes de refugiats-migrants d'orígens que no eren Síria, l'Iraq ni l'Afganistan. En aquest punt vam decidir baixar a Atenes perquè a Idomeni cada cop hi havia menys famílies i menys infants.

Les activitats pròpiament dites van ser les mateixes que teníem previstes i el tipus d'acció que va predominar va ser l'espectacle de carrer amb molta flexibilitat de durada. A Gevgvelija, per exemple, les activitats es veien interrompudes sovint pel moment que arribava el tren, i les autoritats ens avisaven amb una mica d'antelació perquè poguéssim ajustar l'espectacle a la durada de la estada dels refugiats. També es van fer accions en petites carpes d'organitzacions que donaven suport als refugiats amb menjar, roba i altres atencions.

Alguns artistes més acostumats a models d'espectacle formal, amb un espai delimitat i un temps establert es van sentir una mica incòmodes perquè tot això en el context en què estaven no funcionava.

Valoració del grau de participació dels col·lectius implicats en l'execució del projecte

No podem dir que els col·lectius implicats en l'execució del projecte participessin gens ni mica en les activitats, sinó era per riure, divertir-se i passar-ho una estona bé. Aquest era l'objectiu i en el context esmentat els refugiats en general participaven només de la

seva determinació d'arribar a algun lloc segur on poguessin viure tranquils, lluny del conflicte i amb els recursos bàsics assegurats. Molta gent ens agraïa la feina, jugava i reia amb nosaltres.

Descripció dels recursos utilitzats (humans, materials i financers) en el marc del projecte

El nostre projecte es va fonamentar sobretot en recursos humans i la logística essencial per oferir una mínima qualitat de vida als artistes durant la seva feina. Hi van participar 17 artistes i 1 logists. Un d'aquests va anar dues vegades a terreny, Òscar Hornero. Prèviament s'havia fet una exploratòria prèvia. El coordinador va ser un dels artistes, Nacho Camarero.

Vam recórrer a artistes de diferents llocs de l'estat per facilitar la disponibilitat. Sis artistes van sortir de Catalunya, quatre d'Aragó, dos de Balears, dos de Galícia, un d'Andalusia, un de Madrid i un de Castella-Lleó. El logista va sortir de Catalunya.

Inici	Final	Dies	Nom i cognoms	Especialitat	Procedència
02/10/15	27/10/15	26	Victoria Alcaraz Vidal	Pallassa	Catalunya
02/10/15	09/10/15	8	Oscar Hornero Sangüesa	Malabarista	Aragó
02/10/15	15/10/15	14	Miguel Angel Lanau Paules	Malabarista	Aragó
05/10/15	24/10/15	20	Enrique Muñoz Ronda	Pallasso	Aragó
06/10/15	20/11/15	46	Luis Ignacio González Camarero	Coordinador/Pallasso	Madrid
26/10/15	20/11/15	26	Marcelo Eudaldo González	Mim	Catalunya
26/10/15	13/11/15	19	Ramon Fugarolas Rodenas	Mag	Catalunya
28/10/15	13/11/15	17	Beatriz Garrido Molina	Maga	Andalusia
05/11/15	25/11/15	21	Moises Queralt Frias	Pallasso	Catalunya
09/11/15	23/11/15	15	Joao Alvim e Araujo de Almeida Vilela	Acròbata	Galícia
09/11/15	23/11/15	15	Miriam Crespo Gómez	Acròbata	Galícia
09/11/15	21/11/15	13	Anna Alavedra Cabeza	Pallassa	Catalunya
18/11/15	03/12/15	16	Elena Xibille Riera	Acròbata	Balears
18/11/15	03/12/15	16	Carlos Hernan Espósito	Acròbata	Balears
18/11/15	03/12/15	16	Anna Montserrat Boada	Pallassa	Catalunya
26/10/15	09/11/15	15	Oscar Hornero Sangüesa	Malabarista	Aragó
25/09/15	03/10/15	9	Samuel Rodríguez Aguilar	Logista	Catalunya
25/09/15	03/10/15	9	David Gallego González	Pallasso	Castella-Lleó
02/10/15	09/10/15	8	Luis Parrilla Bel	Malabarista	Aragó

Vam fer servir diferents vehicles de lloguer. Un per a la exploratòria, i durant un lapse de temps dos per als artistes per combinar accions a Gvegvelija-Idomeni i Preshevo. Normalment es va disposar d'un sol vehicle.

Els materials van ser poc significatius i van ser consumibles per als espectacles o d'oficina.

Farmacioles, mòbils alliberats, un parell d'equips de so de PsF, mapes i les eines dels artistes van completar l'equipament.

Viabilitat i sostenibilitat

El projecte per continuar necessita finançament i la sostenibilitat depèn d'aquest. Malgrat això els costos són baixos i el 2016 hem continuat fent accions amb fons propis. Els problemes no vénen tant per la banda econòmica com per la situació caòtica del context que combina canvis d'actitud de les administracions dels estats del corredor amb canvis de flux tant en intensitat com en localitzacions. Aquests darrers són els veritables reptes que tenim davant per resoldre.

SENSIBILITZACIÓ

Prèviament a l'acció al terreny es va dur a terme la campanya «Un Minut de Vergonya, un minut de dignitat» a favor dels refugiats, que va consistir en la lectura d'un manifest i l'estada davant de diferents ajuntaments de Catalunya en protesta per l'actitud de les autoritats davant de la crisi de refugiats.

Es va fer un bloc específic: http://1minutdevergonya.blogspot.com.es/ i l'acció es va dur a terme a 21 localitats, 20 de Catalunya i a Madrid. En algunes es va repetir cada dimecres a les 20h diverses vegades i en altres només es va fer un cop.

http://www.btv.cat/btvnoticies/2015/09/23/pallassos-sense-fronteres-promou-un-minut-de-vergonya/

A banda es va fer difusió de l'acció a Grècia, Sèrbia i Macedònia pels mitjans socials Twitter; @psfcwb i Facebook https://www.facebook.com/psfcwb/?fref=ts

VALORACIÓ GLOBAL DEL DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE I PERSPECTIVES DE FUTUR

El projecte, amb tots els seus inconvenients i amb la volatilitat del context, ha tingut un resultat prou satisfactori. Després de tants anys d'experiència amb refugiats ens hem trobat en un context molt més complicat de l'habitual. Actualment ens és més senzill realitzar la nostra activitat al Kurdistan iraquià o al Líban que a Europa.

La intervenció de les administracions estatals, en el cas que ens ocupa, sovint genera moltes més dificultats que avantatges. En el cas de Macedònia no hi havia cap legislació adequada que facilités l'acció de les ONG i el Govern tampoc no era capaç d'oferir cobertura suficient als refugiats. Els diferents interessos polítics de cada estat generaven un ball de fronteres que portava de cap als refugiats i a les organitzacions que els intentaven brindar suport.

No és l'objectiu de l'informe criticar la UE, però des de l'òptica del funcionament del nostre projecte, cal dir que l'actitud de les autoritats de la Unió només ha generat

inèrcies negatives. Es podia entendre que els països no membres ens compliquéssim la feina, però els membres tampoc ens la van facilitar gens ni mica.

La perspectiva de futur és molt difícil de dibuixar i amb els darrers acords signats amb Turquia encara ho és més. La nostra perspectiva de projecte al voltant de la crisi de refugiats sirianoiraquiana és fonamentarà a tenir capacitat d'acció en els països veïns (Líban i Jordània) i en el mateix Iraq i a impulsar l'obtenció de permisos per fer activitats en els països balcànics.

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

SEGUIMENT GRÀFIC

MARÇ 2016

Les imatges corresponen al novembre de 2015, arran de la missió preliminar de seguiment i identificació als Balcans i Grècia duta a terme per dues tècniques del Fons Català

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament